

Skriftlig beretning 2025

SKRIFTLIG BERETNING

Den skriftlige beretning udgør en del af forkvindens samlede beretning og omhandler de væsentligste forhold siden det seneste ordinære repræsentantskabsmøde. Beretningen indeholder en opsummering af aktiviteter samt planlagte initiativer. Det er også muligt at læse uddrag af allerede udgivet materiale. Forhold, der er indtruffet efter offentliggørelsen af den skriftlige beretning, vil blive præsenteret mundtligt under repræsentantskabsmødet, som finder sted den 14.-15. november 2025 i Nuuk.

Elna Heilmann

Forkvinde

Indhold

SKRIFTLIG BERETNING.....	2
Pædagogiske forhold og indsatser	5
Naalakkersuisuts HOLDBARHEDS- OG VÆKSTPLAN 2	5
4.1.2 Folkeskolen.....	5
Naalakkersuisuts Uddannelsesstrategi 2024 - 2030	7
5.1 Hovedspor 1 – Grundskolen, de første vigtige trin på uddannelsestrappen	7
Fjernundervisning	9
Uddannelsesplan 2025 udarbejdet af Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke	10
Bemærkninger fra IMAK til strategier og planer	10
Valg til Inatsisartut og kommunalbestyrelser	12
Koalitionsaftale Uddannelsespolitik	12
Etableringen af Grønlands Uddannelsesråd.	13
IMAK` s kommentar af etableringen af Uddannelsesråd	13
Tjenestemandspensioner og vilkårene for pensionister i Grønland.	14
Obligatoriske pensionsindbetalinger - Fortolkning af lov ændret bag om ryggen på tjenestemændene.	18
Ændringer på vej efter IMAK` s indsats.	21
Kivitsisa	22
Skolebygninger og besparelser	24
Kommunernes besparelser på folkeskolerne har en stor indvirkning på undervisningens kvalitet. .	32
Medlemmernes budskaber om arbejdsvilkår.	32
Samarbejde med institutioner med tilknytning til folkeskolen	33
Rekruttering af lærere.....	33
Hvem skal løfte?	34
FAGLIGE FORHOLD.....	36
Arbejdstid.....	36
Overenskomst	36
Lederaftale	36
Retten	36
Forenede Gruppeliv	36
Aftaler eller forhandlinger uden om de indgåede aftaler.....	36
Institut for Læring / Ilinniartissuaq	37

Stress som aftalestof	37
Psykisk arbejdsmiljø	37
Stress blandt lærere er udbredt og velkendt	38
Manglende handling.....	38
Lærere udsættes for vold under arbejdet	38
Lærere med bibeskæftigelse	39
Økonomi -og personalestyrelsen (ASA)	39
Ledelse samt bevillinger til kurser og efter -og videreuddannelse	39
IMAK's ferierejsefond	39
ORGANISATORISKE FORHOLD	41
Møder med Inatsisartuts udvalg	45
Medlemmer	47
MISI/PPR – Hele Grønland	48
Naalakkersuisuts ældrestrategi.....	49
Kurser for tillidsrepræsentanter.....	50
Tillidsrepræsentanternes opgaver	50
Økonomi	50
Sekretariatet.....	51
Danmarks Lærerforening – aftalen skal fornyes.....	51
Nordiska Lärareorganisationers Samråd (NLS).....	52
Education International (EI)	53
IMAK har spurgt Lærernes Pension omkring forskellige muligheder samt andre spørgsmål til Overenskomst ansatte.	55
Tjenestemændenes Låneforening og Danmarks Lærerforenings Låneforening	59
ANDRE FORHOLD	61
Opsummering	62

Pædagogiske forhold og indsatser

Naalakkersuisuts planer og strategier:

- *Naalakkersuisuts HOLDBARHEDS- OG VÆKSTPLAN 2*
- *Naalakkersuisuts Uddannelsesstrategi 2024- 2030*
- *Uddannelsesplan 2025 (Departement for Uddannelse)*

Naalakkersuisuts HOLDBARHEDS- OG VÆKSTPLAN 2

Naalakkersuisuts Holdbarheds- og Vækstplan 2 er en plan for, hvordan Naalakkersuisut ser velegnede veje til at sikre, at Grønland er i økonomisk balance frem mod 2040-50, hvor befolkningssammensætningen forventeligt vil lægge mest pres på de offentlige finanser ved at færre skal forsørge flere.

4.1.2 Folkeskolen

En positiv udvikling i folkeskolen påvirker alle andre uddannelsessøjler positivt. Succesfulde indsatser, der forbedrer resultaterne i folkeskolen, vil forplante sig til først i den efterfølgende del af uddannelsessystemet og siden til resten af samfundet. Derfor er det af afgørende betydning at skabe ny fremgang på folkeskoleområdet.

Resultater fra folkeskolens afgangsprøver i årene op til år 2023 har vist et faldende niveau, især i matematik og dansk. Denne udvikling skaber udfordringer med at bibeholde en positiv udvikling for befolkningens uddannelsesniveau.

Der vil forventeligt derfor indgå konkrete effektmål om, at en vis andel af folkeskolens 2030 afgangsårgang skal opnå karakteren D eller højere i de skriftlige afgangsprøver grønlandsk, dansk, engelsk og matematik samt relevante delmål, der skal bidrage til at nå dette effektmål, herunder mål om andel af læreruddannede undervisere.

En nærmere angivelse af et disse mål afventer supplerende analyser af data på området.

Naalakkersuisut har til arbejdet med Holdbarheds- og Vækstplanen udstukket følgende overordnede mål og pejlemærker, hvoraf nogle går på tværs af det samlede uddannelsessystem, inkl. folkeskolen, mens andre alene relaterer sig til folkeskolen.

Bedre udnyttelse af kompetencer og undervisningskapacitet i uddannelsessystemet

Grønlands bosætningsmønster, med en befolkning bosat signifikant mere spredt end f.eks. i Island og på Færøerne, giver uddannelsessystemet en række udfordringer.

- Eksempelvis er borgere på nogle områder meget forskellige fra hinanden afhængig af lokalitet, hvilket stiller store krav til særlige folkeskoleområdet omkring at tilpasse undervisningen til den lokale kontekst.

Her er nogle eksempler på forskelle, som kommer til udtryk via bosætningsmønsteret:

- Forskning viser et tydeligt mønster, hvor børn oftest får et uddannelsesniveau, som afspejler det uddannelsesniveau deres forældre har. Uddannelsesniveauet kan være meget forskelligt efter lokalitet. I områder med et lavere uddannelsesniveau har uddannelsessystemet derfor en helt særlig rolle med støtte børn og unge i at blive mønstrebrydere, og få en uddannelse som er højere end deres forældres.
- Andelen af børn som går i førskoleinstitution kan variere meget, hvilket stiller øget krav til fleksibilitet i folkeskolen omkring optag af 1. klasses-elever, da børnene ikke er lige skoleparate.
- Mange unge bor i områder præget af lille og ensidig erhvervsaktivitet, og bliver derfor ikke naturligt eksponeret til mange af de uddannelses- og karriereveje, som findes i landet.

Som følge af ovenstående, behovet for at have studerende udenfor Grønland og de begrænsede muligheder for at udbyde grønlandske uddannelser på flere lokaliteter i landet, må mange borgere forlade deres nærområde (uddannelsesbetinget mobilitet). Dette afleder en række krav til uddannelsessystemet, f.eks. ift. de helt unge, som bor på kollegie langt væk fra deres trygge rammer. Samtidig vil Naalakkersuisut have fokus på, at der sker en:

1. *Systematisering og udbredelse af e-uddannelse/e-læring.*
2. *Tydeliggørelse af folkeskolens rolle og hvordan denne udfyldes bedst muligt i praksis, herunder:*

- Større fokus på at sikre et solidt fundament på yngstetrinnet ved øget fokus på de basale redskabsfag, særligt de to sprogfag (grønlandsk og dansk) og matematik, og
- Eventuelt behov for mere hensigtsmæssig og fleksibel ind- og udskoling, og eventuelt: bedre mulighed for at kunne hjælpe elever, som ikke udviser uddannelsesparathed eller få ikke-boglige elever ind i mere praksisorienteret skoleforløb i ældstetrinnet.

Der vil ud over det her beskrevne skulle ske en yderligere konkretisering af mål og indsatser omkring folkeskolen i Naalakkersuisuts kommende uddannelsesstrategi. Herunder forventes i relation til folkeskolen blandt andet også fokus på:

- Løbende overvågning af udviklingen i folkeskolen og eventuelt behov for reelle handlingsmuligheder fra centralt hold i forhold til eventuelle steder med vedvarende negativ udvikling. Herunder identifikation af eventuelt behov for afledte lovændringer, samt muligt behov for systemtilpasning i forhold til indsamling og bearbejdning af data om udviklingen i folkeskolen.
- Eventuelle behov for lovændringer og ændringer af timestruktur for at fremme ønskerne til ovennævnte ændringer i blandt andet ind- og udskoling, styrkelse af uddannelsesvejledningen af de unge i folkeskolen og frem til de er myndige.
- Øget trivsel i og omkring folkeskolen
- Øget samarbejde med aftagere og brancheskoler.

Naalakkersuisuts Uddannelsesstrategi 2024 - 2030

For at skabe den mest målrettede udvikling mod indfrielsen af visionsmålet har Naalakkersuisut i denne strategi, som tidligere beskrevet, fundet det nødvendigt at prioritere fem strategiske hovedspor, som til dels er gensidigt afhængige:

- Grundskolen, de første vigtige skridt på uddannelsestrappen
- Overgangen til ungdomsuddannelserne
- Studenter, som ikke kommer videre i uddannelsessystemet
- Omskoling og opkvalificering af arbejdsstyrken
- Tværgående initiativer af strukturel karakter

I de efterfølgende afsnit er hver af de fem hovedspor søgt opbygget efter følgende struktur:

- Formål og vision
- Baggrund og hovedudfordringer
- Sammenhæng med andre områder
- Strategiske mål for området
- Opfølgning og handleplaner
- (helhedsperspektiv)

Det er væsentligt for læsningen af særligt afsnittene om hovedudfordringerne, at der her er fokus på problemstillinger, som skal håndteres i strategien og de tilhørende handleplaner. Afsnittene kommer derfor nemt til at skygge for det forhold, at der rundt om i kommunerne på mange skoler og blandt lærerne i det daglige ydes en stor indsats for, at uddannelsessystemet kan levere god og kvalificeret undervisning.

5.1 Hovedspor 1 – Grundskolen, de første vigtige trin på uddannelsestrappen

En positiv udvikling i folkeskolen vil medføre en positiv udvikling i alle øvrige dele af uddannelsessystemet, dette gælder såvel set fra elevens som fra samfundets perspektiv. I forbindelse med udarbejdelsen af nærværende strategi blev der i oktober 2023 afviklet en todages workshop med deltagelse af alle centrale aktører på folkeskoleområdet. Workshoppen havde fokus på at afdække hovedudfordringerne i folkeskolen samt på at komme med løsningsforslag til disse. Workshoppen arbejdede endvidere i grupper med en vision for folkeskolen, som en på workshoppen nedsat visionsgruppe efterfølgende arbejdede videre med.

Naalakkersuisut har med en tak til workshoppen valgt at lade visionen stå som ledestjerne på folkeskoleområdet, idet den i høj grad omfavner de i afsnit fire nævnte relevante faktorer, som har betydning i forhold til, hvad folkeskolen skal give vores børn.

Visionen

Vores skole skal give alle børn en god undervisning, som er forudsætningen for en god fremtid.

- *Folkeskolen skal være inkluderende, innovativ og inspirere til nysgerrighed.*
- *Folkeskolen er elevcentreret, og alle børn har ret til en kulturbaseret undervisning, hvor elever lærer gennem succeser.*

(Uddrag fra Strategi)

Eleven møder i for storudstrækning en undervisning, der ikke lever op til folkeskolelovens bestemmelser og intentioner. Gennem både en national undersøgelse og gennem et ph.d.-projekt (*Lars Demant-Poort & Louise Pindstrup Andersen*¹ hhv. *Mitdlârak Lennert*²) træder elevernes stemmer tydeligt frem med historier om en skole og en undervisning, der i mange tilfælde peger væk fra en meningsgivende hverdag for eleverne.

Undersøgelserne viser endvidere, at den undervisningshverdag, eleverne giver udtryk for, er præget af gentagelser, stillesiddende arbejde, samme didaktik på tværs af fag og en lærer, der ofte ikke virker forberedt på undervisningen.

Observation af undervisning gennem flere år bekræfter elevernes oplevelse af undervisningen, hvor elevernes erfaringsdannelse ikke kommer i centrum for undervisningen, jævnfør ”Grønlands folkeskole – evaluering 2015”.

Et andet vigtigt opmærksomhedspunkt er, at antallet af fag på yngstetrinnet er særdeles højt. Der er enighed om, at dette er problematisk. Det indebærer, at eleverne oplever for mange fokusskift i løbet af en uge i skolen.

Samme billede fremkom under workshopen i oktober 2023, hvor det blandt andet blev fremhævet:

- At vi i undervisningssituationen for ofte ikke får mødt eleverne, hvor de er i forhold til den hverdag, der i øvrigt er såvel lokalt som globalt i deres liv.
- At vi ikke har plads til at håndtere deres udfordringer.
- At folkeskolen ikke er en børneskole, hvor lærernes tid altovervejende anvendes direkte med eleverne, men i højere grad fremstår som en voksenskole, hvor for megen af lærernes tid går til møder og organisering.

Hertil kommer, at elevgrundlaget på de enkelte skoler er meget forskelligt:

- Mange elever kommer fra familier uden tradition for uddannelse,
- nogle er flyttet på elevhjem for at gå i skole,
- nogle kommer fra familier med sociale problemer samt omsorgssvigt, misbrug og overgreb, nogle har et handicap,
- og der er forskel på drenge og piger – også i forhold til at håndtere skolens dagligdag.

Skolelederne oplever flere steder, at de administrative opgaver overskygger muligheden for pædagogisk ledelse. En sådan situation indebærer let, at der bliver manglende fokus på kvalitet og begrænset tid til planlægning, gennemførsel og evaluering af undervisningen. Det medfører, at det bliver utydeligt, at det er lederen, der overordnet set har ansvaret for, hvad der sker i undervisningen.

Trinopdelingen i yngste-, mellem- og ældstetrinnet medfører, at lærerne typisk ikke følger eleverne gennem hele deres skoleforløb. Underviser en lærer på flere trin, udløser det i henhold til den

nugældende arbejdstidsaftale fra d. 1. august 2021 på området tid til en række mødeaktiviteter med kolleger på hvert trin. Det betyder, at læreren får mindre tid til at være sammen med eleverne i undervisningen. Det betyder endvidere, at skolen ikke får udnyttet lærernes linjefag på tværs af trinnene, hvilket resulterer i låste lærerteams og hyppige lærerskift.

Desuden konstateres en mangel på kvalificerede undervisere inden for flere linjefag. Det gælder særligt inden for de centrale redskabsfag, matematik, dansk og engelsk.

Fjernundervisning

Som det vil fremgå senere i dette hovedspor, er der problemer med at få dækket behovet for uddannede lærere på særligt de mindre bosteder. For at sikre en god kvalitet i undervisningen disse steder finder Naalakkersuisut det derfor af afgørende betydning for de berørte børns fremtidsmuligheder, at der systematisk suppleres med fjernundervisning. Dette så vidt muligt med linjefagsuddannede lærere i særligt de centrale redskabsfag som sprog og matematik.

Der er i flere omgange gjort gode erfaringer med fjernundervisning i folkeskolen. Det har som oftest båret præg af at være sporadiske og personafhængige tiltag, som ikke er blevet organiseret og forankret på en sådan måde, at det har kunnet benyttes på tværs af landet.

Fjernundervisningen opleves flere steder af lærerne som værende underprioriteret og givet for lidt fokus i forhold til dets potentiale.

En undtagelse herfra er det igangværende KIVITSISA-projekt, som i opstarten havde fokus på indførelse af iPads som værktøj i undervisningen, men siden har udviklet sig til også at omfatte fjernundervisning.

Der er ingen forskning, der omhandler eventuelle utilsigtede langtidseffekter af en undervisningsform, hvor eleverne ikke møder læreren fysisk men via fjernundervisning i et klasselokale med andre elever og en medunderviser, som måske ikke er læreruddannet.

Der er et stort udbud af relevante online kurser og webinarer, som kan tilgås over internettet. Blandt de mange udbydere er Institut for Læring ved Ilisimatusarfik, Uddannelsesstyrelsen samt det herunder nævnte KVITSISA, som desværre oplever ringe tilslutning til mange af de udbudte webinarer.

Baggrunden for dette har vist sig at være et spørgsmål om fortolkning af lærernes arbejdstidsaftale i forhold til, hvordan en sådan deltagelse skal indgå i lærerens samlede arbejdstid.

Hos IMAK har vi bemærket, at der er draget fejlagtige konklusioner i Naalakkersuisuts Uddannelsesstrategi. Det fremgår af følgende:

“Underviser en lærer på flere trin, udløser det i henhold til den nugældende arbejdstidsaftale fra d. 1. august 2021 på området tid til en række mødeaktiviteter med kolleger på hvert trin. Det betyder, at læreren får mindre tid til at være sammen med eleverne i undervisningen.”

Strategien indeholder en fejlagtig konklusion i forhold til arbejdstidsaftalen. Møderne afholdes efter undervisningen. Hvordan kan dette føre til en reduktion i undervisningstiden som følge af

tilknytning til flere trin? Undervisningen skemalægges først, hvorefter møderne planlægges derefter.

Uddannelsesplan 2025 udarbejdet af Departementet for Uddannelse, Kultur, Idræt og Kirke

Hovedspor 1: Fremhævede strategiske indsatser i 2025

Evaluerings af folkeskolen

I 2025 vil der blive gennemført en evaluering med fokus på undervisningens kvalitet, organisering, fag og krav til test og prøver i folkeskolen. Formålet med evalueringen er at bidrage til udviklingen af folkeskolen, hæve niveauet og forbedre kvaliteten af undervisningen.

Styrkelse af det faglige niveau

I mange år har elevers faglige niveau i matematik været nedadgående (bilag 2). I 2025 er der politisk opmærksomhed på at igangsætte en særlig indsats. Systematisk brug af fjernundervisning spiller en central rolle i at sikre, at alle børn i landet modtager kvalitetsundervisning fra uddannede lærere. Det forventes, at der i løbet af 2025 vil blive udarbejdet og udgivet en national handlingsplan for fjernundervisning, som skal understøtte denne indsats.

Handicapområdet

I 2024 kom FN's Handicapkomité med deres afsluttende bemærkninger og anbefalinger til Danmark, Grønland og Færøerne. Grønland har siden 2012 været en del af FN's Handicapkonvention og arbejder på at leve op til den. I 2025 vil Naalakkersuisut gøre en ekstra indsats for børn og unge med handicap i skolen. Der bliver sat fokus på inklusion, individuelle uddannelsesplaner og bedre hjælp til børn og unge med ordblindhed (dysleksi), så alle får bedre muligheder for at klare skolegangen.

Digitalisering

Systematisk brug af fjernundervisning spiller en central rolle i at sikre, at alle børn i landet modtager kvalitetsundervisning fra uddannede lærere. Det forventes, at der i løbet af 2025 vil blive udarbejdet og udgivet en national handlingsplan for fjernundervisning, som skal understøtte denne indsats.

Bemærkninger fra IMAK til strategier og planer

Uddannelsesstrategien er OK, og det samme gælder Uddannelsesplanen, MEN hvis Naalakkersuisut's Uddannelsesstrategi og Uddannelsesplan skal føres ud i livet, skal der være et meget tættere samarbejde med kommunerne, der både har ansvaret for og står for driften af skolerne.

Naalakkersuisut's Uddannelsesplan blev først præsenteret af Naalakkersuisut i løbet af sommerferien eller efter sommerferien. Når Uddannelsesplanen præsenteres under sommerferien, hvornår forventer man så, at lærerne, som skal handle på Uddannelsesplanen, skal

medinddrages? Det kan ikke lade sig gøre. Skolerne lægger deres planer på et langt tidligere tidspunkt, ligesom skolebestyrelserne allerede har meldt deres målsætninger ud på det tidspunkt.

Det er som om, at Naalakkersuisut's Uddannelsesstrategi og Uddannelsesplan erstatter kommunernes lovpligtige styrelse af skolerne. På den måde indplacerer politikerne sig som centrale figurer i forhold til skolernes udvikling, og indplacerer ligeledes skolen som instans, der styres fra oven. Selv om loven tilsiger, at det er skolebestyrelserne, der udarbejder mål for skolens virksomhed og evaluerer disse inden for lovens rammer og inden for de rammer kommunalbestyrelsen udstikker.

Naalakkersuisut's opgave er at give muligheder for skolernes udvikling gennem rådgivning, dygtiggørelse og til dels også gennem forskning.

Det, skolerne har behov for, er, at politikere støtter og giver plads til skolernes, lærernes, forældrenes og elevernes initiativer og udviklingsønsker. Og dette bør tages alvorligt.

Naalakkersuisuts strategi og planer nævner ikke, at de årlige bevillinger til lærernes videre- og efteruddannelse er blevet reduceret med 7 - 9 mio. kr. over de seneste 10 år. Samtidig er kursusmidlerne under Institut for Læring til lærerne blevet nedskåret fra 3,3 mio. kr. til 1,1 mio. kr.

Besparelserne på lærernes efter- og videreuddannelse samt kurser over de seneste 10 år anslås at ligge i størrelsesordenen 60-80 mio. kr.

I Naalakkersuisuts strategi for uddannelse står der bl. a. følgende:

Der er et stort udbud af relevante online kurser og webinarer, som kan tilgås over internettet. Blandt de mange udbydere er Institut for Læring ved Ilisimatusarfik, Uddannelsesstyrelsen samt det herunder nævnte KVITSISA, som desværre oplever ringe tilslutning til mange af de udbudte webinarer.

“Baggrunden for dette har vist sig at være et spørgsmål om fortolkning af lærernes arbejdstidsaftale i forhold til, hvordan en sådan deltagelse skal indgå i lærerens samlede arbejdstid.”

IMAK har modtaget adskillige henvendelser fra lærerne, som er i tvivl om der er mødepligt til webinarerne eller om det er et frivilligt tilbud. IMAK mener, at såfremt skoleledelsen forlanger, at lærerne skal møde op til webinarerne, må lærerne tildeles et timetal på samme måde som ved deltagelse på et kursus, det vil sige et timetal fra start til slut på webinarret. Hvis det ikke forventes, at lærerne skal møde op til webinarret, skal der ikke tildeles timer for deltagelsen.

Såfremt projektet KIVITSISA skal fungere efter hensigten, må medarbejderne også kende vilkårene for deres deltagelse – hvad enten de står for kurset eller selv deltager på kurset.

Valg til Inatsisartut og kommunalbestyrelser

Da valget til Inatsisartut blev udskrevet, gik vi i IMAK straks i gang med forberedelserne, med det mål at få kandidaterne til at føre valgkamp med udgangspunkt i den viden, vi som organisation har fra vores medlemmer om uddannelse, undervisning og skolens rolle i samfundet – både gennem tilbagemeldinger og det, vi oplever på vores rejser rundt i landet.

Vi mener, at det har været en succes, for efter valget til Inatsisartut blev mange af de budskaber, vi i IMAK har fremført, inkluderet i det nye koalitionsgrundlag. Jeg håber, at de nyvalgte medlemmer af kommunalbestyrelserne og de nye samarbejdspartnere vil lytte til IMAK's vigtige budskaber og bruge dem konstruktivt i deres politiske arbejde – både i form af forslag og konkrete initiativer.

Vi håber, at medlemmer af Inatsisartut og kommunalpolitikere i deres arbejde med at omsætte politik til virkelighed vil inddrage fagforeningen og lytte til vores medlemmer, som har en solid erfaring fra praksis. Det er bestemt ikke ønskeligt, at topstyringen fortsætter – demokrati, evnen til at lytte og følelsen af medejerskab er helt afgørende i den politiske proces.

Koalitionsaftale Uddannelsespolitik

(Atassut – Demokraatit – Inuit Ataqatigiit – Siumut)

Uddannelse er fundamentet for vores velfærdssamfund og er afgørende for vores placering og indflydelse i en stadig mere globaliseret verden. Uddannelsesniveaet skal løftes gennem målrettede investeringer, så alle børn som minimum består Folkeskolens afgangseksamen, og flest muligt opnår en kompetencegivende uddannelse. Det afgørende er ikke typen af uddannelse, men at den enkelte får mulighed for at udnytte sine evner bedst muligt. Herudover skal der være en stærkere kobling mellem erhvervslivets behov og de uddannelser, der bliver tilbudt befolkningen. Endelig skal der arbejdes for bedre og stærkere internetforbindelse med henblik på at forbedre mulighederne for at tage en uddannelse via fjernundervisning. Det er vigtigt, at denne infrastruktur bliver prioriteret.

Folkeskolen

Koalitionen vil arbejde for at forbedre den nuværende folkeskole på en række områder med fokus på at øge fagligheden og den sociale trivsel. Alle ændringer skal helt fra start drøftes med relevante parter med henblik på at sikre opbakning og realisme. Der skal arbejdes for disse tiltag:

- Der skal investeres i at udarbejde og ibrugtage undervisningsmaterialer på grønlandsk med henblik på at forbedre indlæringen på alle klassetrin.
- Engelskundervisningen skal opgraderes.
- Der skal være mere fokus på indlæring gennem bevægelse. En del børn lærer bedre gennem bevægelse end gennem stillesiddende arbejde
- Børn med diagnoser skal have en ordentlig og god skolegang med henblik på at udvikle såvel faglige som sociale egenskaber. Alle børn med diagnoser skal vurderes individuelt med henblik på at afgøre, hvor meget støtte og specialundervisning det enkelte barn har behov for. Der skal mere

fokus på de børn med diagnoser, der er fagligt intelligente, men som ikke passer ind i de normale skolerammer.

- Det skal sikres, at det også er lærerigt og udfordrende at gå i skole for de børn, der har let ved dette, så disse børn bevarer motivationen.
- Antallet af undervisningsfag i folkeskolen skal vurderes sammen med de implicerede.
- Folkeskolen skal i højere grad tilrettes vores hjemlige kultur.
- Der skal være mere fokus på trivsel og mental sundhed, så vi kan skabe mere robuste børn.
- Den enkelte lærer og den enkelte skole skal have mere frihed til at planlægge sin undervisningen, så man for eksempel kan inddrage det lokale erhvervsliv eller lokale frivillige foreninger.
- Der skal være færre børn i klasserne af hensyn til elevernes trivsel og indlæring. En mulighed er at sætte et loft over, hvor mange elever, der må være i hver klasse.

Opsummering

Hos IMAK glæder vi os over, at koalitionsaftalen indeholder flere af de målsætninger, vi arbejder for. Når politiske initiativer sættes i gang, forventer vi, at IMAK, som har fingeren på pulsen inden for folkeskoleområdet, bliver inddraget.

Etableringen af Grønlands Uddannelsesråd.

Etablering af Grønlands Uddannelsesråd er i overensstemmelse med Holdbarheds- og Vækstplan 2 og Uddannelsesstrategien 2024-2030.

Uddannelsesråd står der bl.a. *"Uddannelsesrådet vil være et uafhængigt råd med et højt fagligt niveau og med international deltagelse efter inspiration fra den vellykkede model, som gælder for Økonomisk Råd. Uddannelsesrådet får til ansvar at udarbejde konkrete anbefalinger på uddannelsesområdet til at fremme et højere fagligt niveau og en mere effektiv udnyttelse af bevillinger"*.

Grønlands Uddannelsesråd er uafhængigt og har til formål at vurdere uddannelsespolitikker og anvendelsen af bevillinger indenfor uddannelsessektoren. Rådet udarbejder anbefalinger og løsningsforslag for at fremtidssikre sektoren og sikre sammenhæng på tværs af forskellige uddannelsesområder. Rådets vurderinger, anbefalinger og løsningsforslag bør bygge på analyser og viden samt udarbejdes i respekt for landets traditioner, identitet og kulturarv.

IMAK`s kommentar af etableringen af Uddannelsesråd

IMAK kan hverken forstå eller acceptere, at Naalakkersuisut, og i dette tilfælde Naalakkersuisoq for Uddannelse, har udpeget medlemmer til Grønlands Uddannelsesråd som offentliggjort i december 2024. Først og fremmest vil IMAK understrege, at vi ikke har noget imod de valgte medlemmer som personer, da de har eller har haft høje positioner i samfundet. Vi har tilkendegivet vores utilfredshed og modstand mod udnævnelsen af Grønlands Uddannelsesråd i et møde med Naalakkersuisoq for Uddannelse.

IMAK er overrasket over udpegningen af medlemmerne, som er foretaget uden hensyntagen til kommissoriet. Her er det uddannelsesrådet, der er tale om, hvoraf ingen af dem direkte kommer fra folkeskolen, selvom det er uddannelse, der er i fokus. Folkeskolen er fundamentet i uddannelsen, derfor ønsker vi fra IMAK, at der er et medlem direkte tilknyttet folkeskolen i rådets formandskab samt mindst en repræsentant fra folkeskolen blandt rådgiverne.

Tjenestemandspensioner og vilkårene for pensionister i Grønland.

I foråret 2024 præsenterede vi forskellene mellem tjenestemandspensionerne i Grønland og Danmark samt de dårligere vilkår for pensionister i Grønland – en forskel, som politikerne ikke har adresseret i lang tid.

Vi i IMAK synes, det er positivt, at politikerne nu ønsker at tage vilkårene for tjenestemændene alvorligt. Det er ønskværdigt, at det videre arbejde foregår åbent og, at vi bliver givet mulighed for at deltage. Det bliver nødvendigt med en lovændring, såfremt tjenestemandspensionerne i Danmark og Grønland skal ligestilles og harmoniseres. Vi ønsker at deltage aktivt i udarbejdelsen af den nye lov, som skal træde i kraft i foråret 2026.

Når der i dag udarbejdes lovgivning i Danmark om tjenestemandspensionerne har grønlandske organisationer ikke mulighed for at blive hørt eller medvirke direkte og har ej heller grundlag for det.

Udover de nævnte punkter vil vi også påpege de aldeles utrygge forhold og vilkår for pensionister i Grønland. Pensionister i Grønland, der har ydet deres bidrag til samfundet i mange år får ingen tak fra det offentlige ved deres overgang til pensionisttilværelsen og har ej heller mulighed for at opretholde deres levestandard, hvor nogle bliver henvist til at gå tiggergang. Derfor bør Naalakkersuisuts reformer for pensionister gennemføres hurtigere og bredere. Forhåbentlig bliver der skabt en ordning, hvor borgere, der stadig har kræfter til at yde deres bidrag til samfundet og som stadig har lyst til at løfte deres del af opgaverne, ikke skal opleve, at der bliver skabt barrierer for deres indtjening.

I IMAK arbejder vi målrettet med tjenestemændenes og pensionerede tjenestemænds vilkår ved at bruge alle de ressourcer, vi har til rådighed inden for IMAK's sekretariat og de politiske rammer udstukket af IMAK's repræsentantskab.

For at gøre det lidt mere overskueligt, bringer vi her en oversigt over, hvordan arbejdet er forløbet, hvordan vi har forsøgt at påvirke politikerne og hvad det er resulteret i:

Når der er nyheder vedr. arbejdet med og relevante oplysninger om tjenestemændenes vilkår, formidler vi det bedst muligt til vores medlemmer gennem vores blad ILINNIARTITSISOQ og ved at udsende pressemeddelelser.

IMAK's arbejde med tjenestemandspensionisternes vilkår er forløbet således.

2022 oktober

Tjenestemænd bosiddende i Nuuk mødtes i IMAK's sekretariat, ligesom tjenestemænd fra resten af landet, der havde mulighed for det, deltog online. Bestyrelsen tog forskellige emner, som deltagerne præsenterede, op som deres opgaver.

2022 december

IMAK's bestyrelse besluttede, hvilke elementer et kommissorium til afdækning af tjenestemændenes vilkår skal indeholde.

2022 december og 2023 januar

Møde med Naalakkersuisoq for Finanser Naaja Nathanielsen. Kort efter blev der holdt møde med Folketingsmedlemmerne Aaja Chemnitz og Aki-Matilda Høeg-Dam. De fik en orientering om indholdet af afdækningen af tjenestemandspensionisternes vilkår og begge folketingsmedlemmer udtrykte et ønske om at støtte undersøgelsen.

Primo 2023

Aaja Chemnitz stillede spørgsmål til den danske finansminister fra Folketingets Grønlandsudvalg og fik et svar efterfølgende.

2023 august

IMAK's forkvinde holdt et møde med Siumut's formand. I samme anledning blev der orienteret om, at IMAK har påbegyndt arbejdet med at afdække vilkårene for tjenestemandspensionisterne.

2023 december

IMAK's forkvinde mødtes med Naalakkersuisoq for Finanser Erik Jensen. Hun orienterede om, at tjenestemandspensionisterne nu er blevet pålagt at betale til en pensionsopsparing af deres pension, under dette møde orienterede forkvinden også om, at rapporten vedr. tjenestemandspensionerne snart udkommer.

2023 sluttede uden at vi har fået den af Selvstyret i december 2022 lovede information om tjenestemændenes pensioner.

2024 april

Inatsisartut's kultur- og uddannelsesudvalg mødtes med bestyrelsen for IMAK. Efter at have diskuteret forskellige emner blev spørgsmålet om tjenestemandspensionernes manglende stigning også rejst, og der blev informeret om rapportens udgivelse.

2024 maj

Medlem af Inatsisartut og Inatsisartut's kultur -og uddannelsesudvalg Peter Olsen stillede et § 37-spørgsmål til Naalakkersuisut, bl.a. ud fra emner taget op af IMAK i april 2024. Naalakkersuisoq

nævnte i sit svar, bl.a. at der vil blive gennemført en undersøgelse vedrørende tjenestemandspensionerne.

2024 forår

Bestyrelsen i IMAK besluttede, at rapporten skal udgives, selvom den stadig mangler nogle oplysninger.

2024 – primo juni

Rapporten blev offentliggjort. Den blev sendt til Naalakkersuisoq for Finanser og andre relevante parter den 4. juni 2024.

2024 sommer

Den danske stat stiller i udsigt, at der vil blive iværksat en harmonisering af tjenestemændenes lønninger i Grønland, Færøerne og Danmark, med virkning fra 1. april 2026.

2024 sommer

Reguleringen af tjenestemandspensionerne, som ikke er blevet ændret i mange år, er blevet gennemført. Denne regulering retter dog ikke op på de store forskelle mellem vilkårene i Grønland og Danmark.

2024 oktober

Et medlem af Inatsisartut stiller, på baggrund af IMAK's rapport og i henhold til § 37, spørgsmål til Naalakkersuisut. Med udgangspunkt i de modtagne svar fremsætter medlemmet et beslutningsforslag om tjenestemandsløven. I Naalakkersuisut's svarnotat indgår, at en rapport vil blive udarbejdet, og at denne vil være færdig i foråret 2025.

2024 november

Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter Erik Jensen og den danske finansminister Nicolaj Wammen meddelte i november, at de i oktober havde drøftet forbedringen af tjenestemandspensionisternes vilkår. Det blev meddelt, at den danske regering i 2025 vil fremlægge et lovforslag i Folketinget om statens tjenestemænd i Grønland, ligesom Naalakkersuisut vil fremsætte et forslag for Inatsisartut.

2025 januar

Forkvinden for IMAK og sekretariatschefen mødtes med repræsentanter fra DLF for at drøfte rammerne for informationsdeling, kommunikation og samarbejde. Man er begyndt på at udarbejde en kommunikationsstrategi for alle opgaver, hvor eksempelvis emner vedrørende tjenestemænd blev diskuteret.

2025 januar

Forkvinden for IMAK har kontaktet Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter med henblik på at få mere indsigt i rapportudfærdigelsen til Inatsisartut og især for at få en orientering om arbejdet med harmonisering af tjenestemændenes vilkår i Grønland, Færøerne og Danmark.

2025 februar

Formanden for Naalakkersuisut udskriver valg.

2025 april

Inatsisartuts konstituerende samling.

2025 juni

5. juni mødtes IMAK's forkvinde med Naalakkersuisoq for Finansier og Skatter Múte B. Egede. IMAK's forkvinde tager uligheden blandt tjenestemandspensionister i rigsfællesskabet op under mødet. Naalakkersuisoq foreslår fælles indsats fra Naalakkersuisut og organisationerne i Grønland imod uligheden. IMAK's forkvinde er enig.

2025 september

IMAK's forkvinde har inviteret Naalakkersuisoq for Finansier og Skatter, Múte B. Egede, til et statusmøde. Naalakkersuisoq for Finansier har først mulighed for at deltage i et møde fra midten af november.

Loven i Danmark

Den danske regering har besluttet at arbejde for, at ansatte under staten i Grønland og Færøerne får de samme ansættelses- og pensionsvilkår som ansatte i Danmark. Der er blevet gennemført en høring ved årsskiftet 2024-2025.

Det foreslås, at ændringen træder i kraft den 1. april 2026. IMAK vil nøje overvåge, hvordan ændringen påvirker tjenstemandsansatte og pensionister i Grønland. Dette vil ske gennem en aktiv dialog med Naalakkersuisut og relevante politikere. IMAK's forkvinde har blandt andet rette henvendelse til Múte for at få indsigt i Naalakkersuisuts planer.

Obligatoriske pensionsindbetalinger - Fortolkning af lov ændret bag om ryggen på tjenestemændene.

IMAK's indsats omkring Obligatoriske pensionsindbetalinger.

Den obligatoriske pensionsordning som ikke er gældende for tjenestemænd, er blevet ændret bag om ryggen på tjenestemændene.

Denne ændring har negative følger for visse tjenestemænd. Det gælder for de tjenestemandssatte under IMAK's forhandlingsområde, som pludselig er blevet inkluderet i ordningen med den obligatoriske pensionsopsparing, med et mindre månedligt rådighedsbeløb til følge.

Dette har aldrig været hensigten under udarbejdelsen af loven. Hvis det havde været tilfældet, ville IMAK have givet et helt andet svar under høringsprocessen i 2015/2016 og endvidere have krævet reguleringer i forbindelse med overenskomstforhandlingerne.

Adskillige IMAK-medlemmer fik i efteråret 2023 følgende forklaring fra Skattestyrelsen:

"Som tjenestemand er du omfattet af lov om Obligatorisk Pensionsordning, men der er dele af din indtægt, som ikke medregnes, når Skattestyrelsen beregner dit opsparingsgrundlag vedrørende Obligatorisk Pensionsordning.

En tjenestemands løn består ofte af flere løndele. Det kan f.eks. være grundløn og forskellige tillæg. Nogle af disse løndele lægges til grund, når din tjenestemandspension skal beregnes, andre indgår ikke i beregningen af tjenestemandspensionen.

De løndele som lægges til grund, når din tjenestemandspension beregnes, ses der bort fra, ved Skattestyrelsens beregning af dit opsparingsgrundlag."

IMAK er aldeles ikke enig i den fortolkning. Derfor holdt IMAK's forkvinde Elna Heilmann og sekretariatschef Simon Lennert møde med Naalakkersuisoq for Finanser Erik Jensen og hans departementschef i december 2023.

IMAK var ikke enig i den udlægning, som blev givet af Naalakkersuisoq og hans departementschef, hvorfor IMAK dagen efter mødet sendte et brev til departementschefen vedrørende de punkter IMAK var uenig i. IMAK's henvendelse blev besvaret af departementet medio januar 2024. Heri fastholdes, at der ikke er sket ændringer i fortolkningen af lovgivningen.

Samtidig blev IMAK af departementschefen opfordret til at medvirke til at informere om pensionsordningen over for sine medlemmer og samfundet i øvrigt.

I den forbindelse skal IMAK understrege, at vi aldrig har været imod ordningen med obligatoriske pensionsopsparing, som vi i øvrigt finder meget vigtig. Det IMAK ikke accepterer er, at der er blevet foretaget ændringer i forhold til nogle af vores medlemmer – bag om deres ryg.

Herunder vil vi prøve at anskueliggøre, hvorfor vi fra IMAK ikke accepterer de nævnte forhold.

IMAK: I bemærkningerne vedrørende høringen af lovforslaget i 2015/2016 står der følgende på side 5 om tjenestemænd:

”Tjenestemænd omfattes af en tjenestemandspensionsordning. Tjenestemandspensionsordningen vil med tiden indtage en stadig mindre rolle i det samlede pensionssystem, idet antallet af tjenestemandsansatte, er faldende. For den enkelte tjenestemand har tjenestemandspensionsordningen en sådan karakter og omfang, at der ikke synes at være behov for regler, der pålægger tjenestemænd at foretage yderligere pensionsopsparing af deres tjenestemandsløn. *Har en tjenestemand ud over sin tjenestemandsløn anden indkomst, fx fra et bijob, skal der indbetales til en pensionsordning i forbindelse med denne indkomst.*”

IMAK: I forbindelse med, at lovforslaget blev sendt ud i høring i 2015/2016 afgav IMAK bl.a. følgende svar:

”IMAK finder det meget vigtigt, at alle har en pensionsopsparing. Det er dog IMAKs klare opfattelse, at forhold omkring pensionsopsparinger, der vedrører ansættelser, alene er et anliggende mellem arbejdsmarkedets parter og som sådan aftales ved overenskomstforhandlinger.

IMAK: Selvstyret skrev følgende om IMAK’s udtalelse:

”Lovforslaget tager udgangspunkt i, at arbejdsmarkedets parter i videst mulige omfang bør løse opgaven med at sikre lønmodtagerne de bedst mulige pensionsordninger. Tilsvarende bør borgere som ikke via en ansættelse omfattes af en pensionsordning oprette og indbetale til en pensionsordning. Lovens hovedsigte er således de tilfælde, hvor arbejdsmarkedets parter og den enkelte borger ikke har løst opgaven i tilstrækkeligt omfang.”

IMAK: I Selvstyrets note blev det understreget, at der skal ske forhandlinger mellem arbejdstagere og arbejdsgivere, nemlig gennem overenskomstforhandlingerne.

IMAK: Loven blev revideret i 2019 og trådte i kraft pr. 1. januar 2020. Herunder kan ses lovens overskrift.

Lovgivning nr. 16, 12. juni 2019. Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning. (Sproglig ændring af Inatsisartutlovens grønlandske titel, undtagelse til opsparringsgrundlaget for borgmestervederlag)

IMAK: Som det ses af overskriften herover blev loven ændret i 2019, og i den forbindelse står der følgende i indledningen til bemærkningerne:

1. Indledning

Efter gældende regler medregnes ydelser udbetalt efter landstingslov om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland ikke ved beregning af opsparringsgrundlaget i Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning. Det skyldes, at tjenestemænd omfattes af en tjenestemandspensionsordning. For den enkelte tjenestemand har tjenestemandspensionsordningen en sådan karakter og omfang, at der ikke synes at være behov for regler, der pålægger tjenestemænd at foretage yderligere pensionsopsparing af deres tjenestemandsløn.

IMAK: Loven blev atter revideret i 2020 med virkning fra den 1. januar 2021, hvor overskriften på loven kan ses herunder.

Lovgivning nr. 18, 30. november 2020. Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning

2. Hovedpunkter i forslaget

Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning undtager ydelser, som udbetales i henhold til en række tjenestemandsløve fra at indgå i opsparingsgrundlaget. Det skyldes, at tjenestemænd omfattes af en tjenestemandspensionsordning. For den enkelte tjenestemand har tjenestemandspensionsordningen en sådan karakter og omfang, at der ikke synes at være behov for regler, der pålægger tjenestemænd at foretage yderligere pensionsopsparing af deres tjenestemandsløn. Det har efter lovens vedtagelse vist sig, at staten i et vist omfang udsender tjenestemænd ansat efter lov om tjenestemænd til Grønland. Disse tjenestemænd synes på samme måde som øvrige tjenestemænd ikke at have behov for regler, der pålægger dem at foretage yderligere pensionsopsparing af deres løn. Undtagelsesreglen foreslås således udvidet til også at omfatte ydelser udbetalt i henhold til lov om tjenestemænd.

IMAK: Herover pointeres atter, at det oprindelige mål med loven bibeholdes.

IMAK: Men så ændrer Naalakkersuisoq pludselig fortolkningen af loven i et svar til et § 37-spørgsmål fra et medlem af Inatsisartut i 2021, nr. 065-2021. Ændringen her er, at det nu forklares, at det der benævnes som "løndele", nu skal medregnes som grundlag for pensionsopsparingen.

Naalakkersuisoq informerede ikke pågældende Inatsisartut-medlem, der stillede spørgsmålet, at den omhandlede lønspecifikation i svaret kun gælder for arbejdstagere, hvis overenskomst forhandles af det danske Politiforbund. Det af Naalakkersuisoq anvendte eksempel kan ses her: <https://www.inatsisartut.gl/da/dokumenter/37-spoergsmaal/?year=2021>

Lønningsforholdene for tjenestemænd under overenskomsterne for tjenestemænd i Selvstyret og kommunerne er anderledes, da IMAK i forbindelse med overenskomstforhandlingerne altid lægger vægt på at opnå fordele for pensionisterne.

IMAK: Der blev atter foretaget en ny høringsrunde vedrørende en ny lovændring. IMAK modtog høringskrivelsen den 31. maj 2022.

Lovgivning nr. 29, 25. november 2022 Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning (Servicetjek, præciseringer og ændring af beløbsgrænser)

IMAK: I bemærkningerne til det ændringsforslag, der blev sendt ud til høring juni 2022, er "løndele" ikke medtaget i grundlaget for pensionsopsparingen, da der udelukkende var tale om servicetjek, præciseringer og ændring af beløbsgrænser. Og det var det, der blev sendt ud i høring.

Det vil sige, at der fra den første høringsproces i 2016 og høringerne i forbindelse med ændringerne i 2019, 2020 og 2022 ikke er nævnt et ord om, at tjenestemændene skal have trukket noget af deres løn. Det er heller ikke nævnt nogen steder, at visse løndele skal indgå i grundlaget for den obligatoriske pensionsopsparing.

På den anden side er det gentagne gange blevet understreget, at såfremt tjenestemænd og arbejdstagere under andre overenskomster ikke kommer under kravene vedrørende den tvungne pensionsopsparing, skal arbejdsmarkedets parter så vidt muligt søge at komme overens om dette.

IMAK: Efter at lovændringerne kom på plads efter høringsprocessen i 2022 blev fortolkningen af løndele tilføjet "i al stilhed". Hvilket skete på baggrund af en henvendelse fra Politiforbundet.

Lovgivning nr. 29, 25. november 2022 Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning (Servicetjek, præciseringer og ændring af beløbsgrænser)

IMAK: I forbindelse med lovændringen af 2022, blev fortolkningen af loven pludselig ændret, ligesom Naalakkersuisoq pludselig fremkom med en lignende forklaring i september 2021. Den nye fortolkning er sket uden at være sendt ud i høring, og er anderledes end den forklaring, der blev givet i 2016 og blev ej heller medtaget under de dengang igangværende forhandlinger.

IMAK: Den fortolkning, som vi fra IMAK ikke har haft lejlighed til at reagere på lyder nu således:

"Det foreslås desuden præciseret, at bestemmelsen i § 2, stk. 2, nr. 1-4, omfatter de ydelser, som danner grundlag for fastsættelse af en persons tjenestemandspension. Præciseringen har til formål at gøre det klart, at tjenestemænds særlige tillæg og eventuelle andre løndele ikke er undtaget og dermed skal medregnes ved opgørelsen af opsparingsgrundlaget. Der er ikke tale om en ændret retsstilling på området. Men da Politiforbundet har gjort gældende, at den nuværende praksis er forkert, er det af hensyn til de berørte borgere fundet hensigtsmæssigt med en præcisering af reglerne."

IMAK: Selv om vi ikke vil mistænkeliggøre nogen, så blev der foretaget en pludselig ændring, som blev "gemt" til efter høringsprocessen og uden at meddele bestemmelsens ikrafttræden til organisationerne. Konsekvenserne af ændringen for borgerne – og ikke mindst for lærerne – er aldrig blevet nævnt."

Med baggrund i ovenstående baggrundsfakta mener IMAK, at pensionsloven er blevet ændret i forhold til det oprindelige formål og er blevet udarbejdet uden at involvere de berørte personer og organisationer.

Inatsisartutloven trådte i kraft den 1. januar 2018, hvorfor kommer ændringen for tjenestemændene først i indkomståret 2022?

Ændringer på vej efter IMAK's indsats.

Naalakkersuisut har i forbindelse med høringen om ændringer i den obligatoriske pensionsordning udtalt følgende:

"Tjenestemænds særlige tillæg og eventuelle andre løndele, som fx vederlag for merarbejde, vagttillæg m.v., indgår ikke ved beregning af tjenestemændenes tjenestemandspensioner og skal derfor medregnes ved beregning af opsparingsforpligtelsen efter Inatsisartutlov om obligatorisk pensionsordning.

Naalakkersuisut anser ikke denne retsstilling for hensigtsmæssig og foreslår den derfor ændret således, at hele den løn, som en tjenestemand modtager som led i sin ansættelse som tjenestemand, undtages fra beregning af den pågældendes opsparingsforpligtelse. Modtager en tjenestemand andre indkomster, som ikke vedrører tjenestemandsarbejdet, vil disse indtægter fortsat skulle medregnes. Der kan f.eks. være tale om indtægter, der stammer fra konsulentvirksomhed eller fra indhandling.”

IMAK har arbejdet med sagen siden efteråret 2023 og har i den forbindelse rettet flere henvendelser til Departementet for Finanser samt drøftet emnet med relevante politikere.

Kivitsisa

I 2018 går landets fem kommuner sammen om at skabe Kivitsisa. Det er ganske enkelt historisk, at kommunerne arbejder så tæt sammen om at pege folkeskolen i samme retning for at løfte elevernes læring. Kivitsisa sker ligeledes i tæt samarbejde med Institut for Læring og Uddannelsesstyrelsen.

Da kommunerne er meget forskellige, er der individuelle forskelle på, hvordan Kivitsisa er bygget op i den enkelte kommune, men fælles for alle er projektets retning og viljen til at samarbejde og til at bakke hinanden op.

Målet med Kivitsisa er at forbedre læringsniveauet i folkeskolen. iPads til alle og forbedret internet kan – hvis det bruges rigtigt – give en lang række spændende muligheder i undervisningen: Eleverne kan indsamle, skabe og formidle viden, de kan samarbejde med andre elever både nationalt og internationalt, der kan etableres fjernundervisning og meget andet. Både lærere og ledere bliver løbende undervist i mulighederne. For at nå målet, nemlig at disse værktøjer rent faktisk styrker elevernes læring, indgår nye samarbejdsformer, så den gode praksis deles. I dette samarbejde går ikkiorit forrest. Ikkiorit er lærere, som uddannes til at støtte sine kolleger i dagligdagen.

Samarbejde på alle niveauer står højt på listen over Kivitisisas formål. Også uden for den kommunale skoleverden møder Kivitsisa stor opbakning. Udviklingsarbejdet bygger på støtte fra fire store fonde: Villum Fonden, Hempel Fonden, A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formål og Oak Foundation Denmark. Disse fire fonde er repræsenteret i Kivitisisas styregruppe sammen med tætte samarbejdspartnere og personer, der aktivt ønsker at støtte op om projektet.

Nye kompetenceudviklingsformer

En transformation af læringsmiljøet på de enkelte skoler er kun muligt, hvis underviserne forstår at udnytte de digitale potentialer. Kivitsisa har opfundet og gjort brug af en bred vifte af samarbejds- og kompetenceudviklingstiltag. Langt de fleste af disse tiltag er digitale – eller en blanding mellem digitale og fysiske møder. Denne tilgang har givet mulighed for at lave lange, kontinuerlige forløb, som aldrig før har været mulige.

Alle Kivitisisas kompetenceudviklingstiltag laves med fokus på udførelse så tæt på lærerens hverdag som muligt og med bæredygtighed som et erklæret mål. Bæredygtighed skal forstås sådan, at målet er en national kapacitetsopbygning, som fremtidssikrer et stabilt og højt niveau, så aktørerne i fremtiden selv kan varetage kompetenceudviklingen. Helt grundlæggende bygger Kivitsisa på, at den måde man bedst selv lærer er ved at lære videre til andre. Dette udlever eksempelvis ved, at eksterne konsulenter oftest hjælper og støtter lokale undervisere, lærere, mentorer eller konsulenter med forberedelsen af

helt konkrete kompetenceudviklingstiltag. Den absolutte nøglerolle i denne form for kompetenceopbygning tilhører i kiortit – dem, der hjælper.

Skolebygninger og besparelser

Vores medlemmers arbejdspladser er fysisk meget forfaldne. Vores medlemmer giver udtryk for – og IMAK er også bekendt med – at mange af bygningerne, hvor der drives folkeskole, efterskole, højskole og administration over hele kysten, er i stærkt forfalden stand. Det har sundhedsmæssige konsekvenser for både ansatte og elever, og kan i nogle tilfælde føre til alvorlige helbredsmæssige følger.

Derfor har IMAK over for Naalakkersuisut fremført, at der er behov for en særlig, centralt koordineret indsats og en plan for at få forholdene bragt i orden. IMAK har ligeledes skrevet til enkelte kommuner. IMAK følger løbende forholdene omkring bygningerne og råber op, hvor det er nødvendigt.

Skolernes samlede fysiske tilstande

Avannaata Kommunea

På **Atuarfik Mathias Storch** - skolen Ilulissat arbejdes der aktuelt på at udvide skolens bygningskapacitet, da der mangler undervisningslokaler som følge af et stigende elevtal.

Udvidelsen skal sikre, at skolen fremover kan tilbyde tilstrækkelige og tidssvarende undervisningsfaciliteter til både elever og lærere.

Atuarfik Jørgen Brønlund Klasselokalerne er for små til 26 elever, hvilket hurtigt kan medføre et dårligt indeklima. Desuden er udluftningsanlægget ofte beskadiget eller ude af drift, hvilket forværrer luftkvaliteten yderligere.

Skolens indgange er utætte, hvilket medfører, at is og sne trænger ind. Når dette fryser til, bliver gulvene meget glatte. Derudover er nødudgangenes trapper lavet af træ, og de bliver dækket af is og sne, hvilket gør dem ekstremt glatte og farlige at færdes på.

Der er flere steder på skolen, hvor bygningen er utæt, og hvor vand siver ind under regn- eller sludvejre – for eksempel ved 3. klasses lokale. Man har forsøgt at løse problemet med hjælp fra tømrere og den tekniske afdeling, dog uden held indtil videre.

Flere faglokaler er præget af en dårlig lugt, og når man opholder sig i disse lokaler, får man tør mund og kan opleve åndenød. Det er blevet oplyst, at kommunen på nuværende tidspunkt ikke har midler til at undersøge, reparere eller renovere lokalerne.

Skolen i **Qeqertaq** trænger til en gennemgribende renovering, da der kommer vand ind i klasselokalerne om foråret, når sneen smelter. Derudover trænger regnvand ind i lokalerne efter kraftige regnskyl, hvilket påvirker undervisningsmiljøet og bygningens tilstand.

Skolen i **Oqaatsut** er i så nedslidt en tilstand, at den er blevet lukket.

Der er planer om at opføre en ny skolebygning, men indtil dette sker, modtager eleverne undervisning i kirken som en midlertidig løsning.

Skolen i **Ilimanaq** er gammel og nedslidt, og i vinterperioden er der meget koldt indendørs, hvilket gør det vanskeligt at opholde sig og gennemføre undervisningen under ordentlige forhold.

På **Upernavik Kujalleq** Skole er der en række renoveringsopgaver, der skal udføres.

Der er ikke tale om skimmelsvamp, men om almindelige vedligehold- og renoveringsarbejder.

I **Tasiusaq** Skole er der konstateret skimmelsvamp under kælderen.

Der er blevet udskiftet brædder og dele af konstruktionen, som var ramt af skimmelsvamp, og der er lagt nye brædder for at sikre bygningens stabilitet og et sundere indeklima.

Skolen i **Nutaarmiut** er ramt af vandskade, hvilket har medført skimmelsvamp på gulvet.

Eleverne er derfor blevet flyttet midlertidigt til servicehuset, mens skolen renoveres, og skimmelsvampen fjernes.

Avanersuup Atuarfia, Qaanaaq:

- 1) Depotrummet ved indgangen er muligvis ramt af skimmelsvamp, da der lugter dårligt, og der er et dårligt indeklima. Derudover drypper der vand ind efter regn eller i forårsperioden, hvilket kan forværre fugtproblemerne og øge risikoen for skimmelsvamp.
- 2) På pedellens kontor drypper der vand ind i lokalet, og væggen er blevet ramt af vand, hvilket har forårsaget skader. Derudover lugter der muggent, hvilket tyder på mulig forekomst af skimmelsvamp.
- 3) Flere vinduer er utætte, og der siver vand ind ved nordenvind eller under regnvejr.
- 4) Hele skolens udvendige træværk trænger til at blive malet, da det er nedslidt.
- 5) For at imødekomme det dårlige indeklima har vi indkøbt luftrensere til alle klasselokalerne.

Kolligiet Qaanaaq:

- 1) Når der kommer snestorm fra nordenvind, siver sneen ind gennem vinduerne. Vi har derfor været nødt til midlertidigt at lukke alle vinduer på nordsiden for at forhindre indtrængning af sne. Derudover er dette gjort for at undgå, at der drypper vand ind, når sneen efterfølgende smelter.
- 2) Vandrørene er nedslidte og bør udskiftes med nye.
- 3) Hele kollegiet trænger til at blive malet, da det er tiltrængt.

Evap Atuarfia, Siorapaluk:

- 1) Når der kommer nordenvind, blæser sneen ind, og der drypper efterfølgende vand ind i lokalerne.
Derfor skal udluftningsdækslerne dækkes, så der ikke trænger mere vand ind.
- 2) Vandrørene skal efterses og repareres, og de bør gerne udskiftes med nye, da de er meget slidte.

Qeqertat Atuarfia

- 1) Der er konstateret skimmelsvamp på skolen i Qeqertat, som også benyttes som kirke. Der kommer en dårlig lugt fra altersiden, især efter regn- eller sludvejr.
- 2) Man ønsker en ny skole samt nye boliger til lærerne.

Piitaaqqap Atuarfia

- 1) Der er problemer med lugten af sol- eller dieselolie inde i huset.

2) Man ønsker nye boliger til lærerne.

Kullorsuaq - Skolen består af 2 bygninger, skolebygning og minihal (opført i 2009):

Skolebygningen:

Overordnet okay tilstand, men udvendig skal bygningen snarest muligt males, fordi den har ikke været malet siden opførslen. En del termoruder bør snarest muligt udskiftes (10-15 stk.). Opvarmningen i skolen er problematisk og er pt. ved at blive udredt og forbedret.

Minihallen:

Fik egen varmemforsyning i 2024. Trænger også til at blive malet udvendig (som skolebygningen). Trænger også til at blive malet indvendigt i ikke mindst hallen, samt repareret/udskiftet gulvet, som er voldsomt slidt. Pt. er det igangsat at hoveddør og én nødudgang får udskiftet dørparti.

Atuarfik Edvard Krusemi Uummannaq:

Vandrørene bliver gang på gang tilstoppede og bør derfor renses. Der er et utæt vindue ved biblioteket, som bør tætnes eller udskiftes. Der er utætte vinduer ved skolelederens kontor.

Der er utætte vinduer i ældstetrinnets klasselokaler, hvor vinduesrammerne er begyndt at svulme op. Der er konstateret fald i gulvene ved aulaen, hvilket indikerer mulige sætninger i bygningens konstruktion eller svækkelser i det underliggende gulvfundament.

Der er konstateret fald i gulvene ved ældstetrinnets klasselokaler, hvilket indikerer mulige sætninger i bygningens konstruktion eller svækkelser i det underliggende gulvfundament.

Der er utætheder ved tankrørene, hvor brændselsolie siver ud, hvilket medfører en stærk lugt på skolen. Der er konstateret skader på linoleumsgulvet ved køkkenlokalet, hvor dele af gulvet er rådnet op som følge af fugt. Der skal installeres luftrensere på lærerværelset og i det pædagogiske værksted.

Der er behov for udskiftning af lågene ved toiletterne. Nøddøren ved sløjdlokalet skal udskiftes med en ny dør. Døren til varmeanlægslokalet bør udskiftes med en ny. Alle utætte døre bør skiftes til nyt.

Skolen trænger til at blive malet både udvendig og indvendigt. Udluftning i tandlæge bør skiftes ud. Lysene ved ønske- mellemtrin bør skiftes ud til ny. Vinduerne bør skiftes til nyt ved nedeste del af skolen.

Der er konstateret beskadigelse på strømindgangene, som bør efterses og udbedres af en elektriker. Utætte vinduer ved faglokalerne bør skiftes ud med ny.

Muusap Atuarfia – Saattut: Fysisk tilstand

Skolens generelle bygningsstand er utilfredsstillende, og der er en række alvorlige forhold, som kræver udbedring:

- Beskadigede og utætte vinduer, hvor flere er midlertidigt afdækket med træplader.
- Kolde gulve i både klasselokaler og gange, hvilket gør det vanskeligt at opretholde et behageligt indeklima – selv i sommerperioden.
- Oliefyret er defekt, og der opleves ofte problemer med varmeanlægget.

- Varmtvandsbeholderen er utæt og defekt, hvilket betyder, at der ikke er adgang til varmt vand.
- Utætte rør ved vandtanken og i flere dele af bygningen, hvilket giver vandspild og fugtproblemer.
- Manglende akustikregulering i klasselokalerne, hvilket resulterer i dårlig lyd og støjgener.
- Brandalarmen er defekt, hvilket udgør en sikkerhedsrisiko.

I vinterperioden opstår der store problemer med kulde, og undervisningen må nogle gange afbrydes, da lokalerne bliver for kolde til ophold.

Der er forsøgt at afhjælpe problemet med elektriske varmeblæsere, men skolens el-system kan ikke håndtere belastningen, og strømmen afbrydes gentagne gange.

Samlet set vurderes skolens bygningsmæssige tilstand som kritisk, og der er behov for omfattende renovering og teknisk opgradering, herunder udskiftning af varmeanlæg, rør, varmtvandsbeholder, vinduer og installation af et funktionsdygtigt brandsystem.

Neriunnerup Atuarfia – Niaqornat: Fysisk tilstand

Skolens varmekabler i kælderen tilstoppes hvert år, hvilket medfører problemer med varmesystemet i vinterperioden.

Lyset ved trappen bør udskiftes, da pærerne er af en særlig type, som er svære at skaffe.

Derudover bør belysningen i de mindste klassers lokaler efterses nøje, da lamperne blinker, hvilket tyder på problemer med skolens elinstallationer, som bør gennemgås og udbedres.

Kommune Qeqertalik

Atuarfik Iparartarfik Kangaatsiaq

Atuarfik Iparartarfik blev færdiggjort i år 2022, under den periode hvor coronakrisen havde væsentlig indflydelse på både økonomi, materialeleverancer og byggeprocesser.

Materialevalg og konstruktion:

Som følge af de globale leveringsvanskeligheder under coronapandemien blev der i visse tilfælde valgt alternative og mere omkostningsbegrænsede byggematerialer end oprindeligt planlagt. Dette kan have haft indflydelse på bygningens akustiske kvalitet og indeklima.

Akustiske forhold:

Der er observeret akustiske udfordringer på skolens gangarealer og i aulaområdet, hvor der opleves ekko og lydrefleksioner, som kan virke generende for både elever og ansatte.

Det vurderes, at den høje loftkonstruktion og de hårde overfladematerialer bidrager til disse gener.

Afhjælpende foranstaltninger:

Der er opsat akustikplader i undervisningslokalerne, hvilket har forbedret lydmiljøet markant i disse rum. Dog anbefales det, at kommunen foretager en professionel akustikmåling af gangarealer og fællesområder med henblik på eventuelle yderligere tiltag, der kan optimere skolens lydforhold.

Skolen i **Attu** er beliggende i et lavtliggende område, hvor grunden i perioder står under vand ved højvande. Dette forhold påvirker bygningens fundament, som er opført i træ, og dermed udsættes for fugt og nedbrydning over tid.

Tilstand:

Skolens rørinstallationer er i dårlig stand og trænger til udskiftning. Der opleves dårlig lugt omkring og under bygningen, hvilket vurderes at skyldes stillestående vand og fugt under skolens gulvkonstruktion.

Undersøgelser:

Ifølge oplysninger fra Masanti er der gennemført undersøgelser for skimmelsvamp, og prøverne viste negative resultater, dvs. ingen påvist forekomst af skimmel.

Samtidig bør der etableres bedre dræning eller vandaflledning omkring bygningen for at forhindre fremtidige fugtskader.

Skolen i **Iginniarfik** – Bygningsmæssig vurdering

Skolen i Iginniarfik fremstår slidt, men er fortsat funktionsdygtig og egnet til undervisning. Bygningen fungerer desuden som flerbrugsfacilitet og anvendes af borgerne både som skole, kirke og sundhedsstation.

Der er konstateret utætheder omkring vinduerne, og der er allerede bevilget midler til udskiftning. Det har dog vist sig vanskeligt at tiltrække håndværkere til bygden, da mange entreprenørfirmaer fravælger mindre opgaver i de ydre bygder.

Skolen i **Niaqornaarsuk** – Bygningsmæssig vurdering

Skolen i Niaqornaarsuk er en nyere bygning, der blev opført som tilbygning til den gamle skolebygning, i 2009.

Den gamle del af skolen er påvirket af permafrost, hvilket har medført, at gulvet er blevet skævt og har forskubbet sig fra den oprindelige konstruktion.

Der er gennemført undersøgelser for skimmelsvamp, men der er ikke påvist forekomst af skimmel.

Skolen i **Gammeqarfik** har gennemgået en række reparationer, herunder udskiftning af tapet i undervisningslokalerne.

Der er desuden lavet renovering af blok C, som udgør en central del af skolens bygningsmasse.

Gymnastiksalen trænger til en grundig istandsættelse, da gulvet er stærkt slidt og præget af omfattende brug. Det anbefales, at gulvet enten renoveres eller udskiftes med et nyt.

Skolehjemmet er i øjeblikket midlertidigt placeret i de tidligere MISI-lokaler, men disse faciliteter er alt for små og kan maksimalt rumme fem elever.

Da der forventes flere elever fra bygderne i det kommende skoleår, er der behov for større og mere egnede skolehjemsfaciliteter.

Aadap Atuarfia - Akunnaaq Skolens oliefyr er defekt og har behov for snarlig reparation.

Pedellen har i store dele af året – især i vinterperioden – været nødt til at overvåge oliefyret dag og nat for at sikre varme i bygningen.

I det sene efterår, når vinden kommer fra nordøst, bliver der meget koldt i undervisningslokalerne. Man kan tydeligt mærke og høre vinden sive ind gennem bygningen med høj suselyd, særligt omkring de ældre vinduer. Udskiftningen af vinduer er endnu ikke afsluttet, og de gamle vinduer lukker fortsat kulde og træk ind.

Der er dog gennemført mindre udskiftninger og forbedringer i skolens indre, herunder udskiftning af hylder og inventar.

Desuden er de udvendige trapper blevet udskiftet, da de gamle og slidte trapper – der stammede helt tilbage fra 1952 – er blevet erstattet med nye og bredere trapper, som forbedrer adgangen og sikkerheden.

Ole Reimerip Atuarfia

Skolen i Kitsissuarsuit er i nogenlunde god stand, men der er konstateret utætheder ved vinduerne, hvor man tydeligt kan høre suselyde fra vinden.

Flere medarbejdere har bemærket, at luften føles tør, og der opleves et ubehag i mund og luftveje, hvilket kan indikere risiko for skimmelsvamp eller utilstrækkelig ventilation.

Ikamiut

Skolen trænger virkelig til at blive renoveret.

Gulvet er muligvis vandskadet, da det fremstår skævt i konstruktionen.

Juunarsip Atuarfia – Qasigianniguit

Skolens ene del er midlertidigt åbnet efter tilladelse fra el- og brandmyndighederne.

Den gamle del af skolen er lukket på grund af skimmelsvamp. Den del af skolen, der fortsat er i brug, er tilstrækkelig til undervisning, selvom bygningen er gammel og slidt.

Qeqertarsuup Atuarfia - Skolens vinduer er blevet udskiftet.

Fysiklokalet og køkkenlokalet har dog ingen ventilation, hvilket bør udbedres, så rummene kan anvendes forsvarligt til undervisning.

Generelt er skolens bygning i nogenlunde god stand og egnet til undervisning. Dog er flere af rørene gamle og slidte og bør udskiftes snarest. Derudover bør ventilationssystemet i hele skolen balanceres og opgraderes efter behov for at sikre et sundt indeklima.

Qeqqata Kommunua

skolerne i Qeqqata Kommunua på nuværende tidspunkt har følgende status:

- Minngortuunguup Atuarfia Sisimiut, skolen blev total renoveret i 2013-14-15
- Sarfannguup Atuarfia blev total renoveret i 2017-2018
- Atuarfik Kilaaseeraq bliver total renoveret 2025-26-27
- Atuarfik Kangaamiut igangsættes i 2025-2026 med total renovering

Øvrige skoler hvis man prioriteret skulle udpeget renoveringsbehovet så er det:

Nalunnguarmiup Atuarfia som siden 1973 er opført, vil være den næste, for selvom Kommunen løbende udskifter døre, vinduer og udfører mindre renoveringer, så kræver den større gennemgang af skolen så den er tidssvarende med bedre indeklima og sikre bedre lysforhold for både elever og lærer.

- **Atammip Atuarfia:**

Der har for få år siden været renoveringsarbejder i Atammik Skole på grund af skimmelsvamp. Der er dog stadig enkelte vinduer, som bør udskiftes snarest – blandt andet vinduet på skolens kontor, der er i dårlig stand.

Der er også behov for nye yderdøre til skolen. På indgangspartiet er der ikke behov for så store ruder, da belysningen i gangen næsten altid er tændt. Her bør der opsættes en dobbeltdør.

Skolens personale oplyser, at tørreskabene i indgangspartiets mellemgang er blevet fjernet. Det betyder, at meget vådt overtøj nu hænger i området, hvilket forværres af, at udsugningen er svag eller måske slet ikke fungerer længere. Dette kan være en ny potentiel årsag til skimmelsvamp.

I kælderen blev der i 2020 monteret en dykpumpe (af SKT-RØR), da kælderen oversvømmes hvert år. Da skolekælderen ligger i et hul, er det vigtigt, at pumpen tilses regelmæssigt, inden næste oversvømmelse opstår. 2/2

- **Napasup Atuarfia:**

Der er utætheder ved baderummets loft. Problemet har tidligere været forsøgt udbedret. Nu er der igen problemer det samme sted, ved udsugningsaggregatet på taget. For et par år siden opstod der brand i kloakkens varmekabler. En grundig gennemgang og reparation af kloaksystemet vil derfor være hensigtsmæssig næste år.

- **Qinnguata Atuarfia:**

Bygningen er en gammel militærbarak, som de andre barakker i Kangerlussuaq. Den blev i 2006 ombygget til skolen. Vi har haft store gener med skimmelsvamp tidligere, men efter der er kommet tag på i 2021, har der ikke været noget. Der er ikke renoveret siden den blev bygget i 2006. Samt udsugningen kunne forbedres for at sikre et bedre indeklima.

Kommuneqarfik Sermersooq

Ukaliusaq Skolen, Ved USK er der konstateret skimmelsvamp, hvilket har medført, at undervisningen midlertidigt er flyttet. Eleverne er fordelt på forskellige offentlige lokaler og kontorbygninger i byen, indtil der kan gennemføres renovering og afhjælpning af skimmelsvampen.

Forholdet medfører logistiske udfordringer for både personale og elever, og der er behov for en hurtig afklaring af den fremtidige brug af skolebygningen.

Atuarfik Samuel Kleinschmidt, Skolen ASK er muligvis ramt af skimmelsvamp, og man afventer den endelige melding fra forvaltningen.

Der er en mulighed for, at situationen håndteres på samme måde som ved USK, hvor elever og lærere midlertidigt placeres i forskellige offentlige bygninger i byen for at gennemføre undervisningen indtil videre.

Atuarfik Inussuk

Grønlands største skole, Inussuk, står fortsat tom og er endnu ikke klar til brug, da brandsikkerheden endnu ikke er godkendt af myndighederne. Det er ukendt, hvornår skolen kan tages i brug, og der foreligger ingen officiel dato for åbning.

Kommune Kujalleq

Tasersuup Atuarfia - Skolen i Qaqortoq er blevet renoveret i den såkaldte røde bygning. Køkkenet, som tidligere var ramt af skimmelsvamp, er nu under renovering. Skolens tag og tagpap udskiftes med hjælp fra Teknisk Afdeling i Qaqortoq, da taget er blevet utæt. Den anden del af skolen skal desuden undersøges for skimmelsvamp for at vurdere behovet for yderligere renovering.

Skolen i Nanortalik har gennem længere tid haft problemer med dårligt indeklima. Efter gentagne møder mellem lærere, elever og forældre blev skolen undersøgt, hvor man konstaterede skimmelsvamp. Som følge heraf er skolen blevet lukket, og undervisningen foregår midlertidigt i forskellige lokaler rundt omkring i byen.

Flere personer – både elever og ansatte – har oplevet helbredsmæssige gener som følge af skimmelsvampen, herunder hududslæt, åndenød og andre symptomer.

Nuuk Internationale Friskole (NIF), Nuuk

Der sker periodisk vedligehold af Nuuk Internationale Friskole. Selve bygningen er i orden, selv om den ikke er ny. Ikke desto mindre har man udfordringer med klasseværelserne i dagligdagen. NIF's bygning er tidligere anvendt som lejlighedskompleks og posthus, så der er lige akkurat plads nok. For eksempel er de eneste faglokaler, vi har et lokale til billedkunst samt et meget lille musiklokale, og der er ingen faglokaler til naturfag og fysik/kemi. Desuden må lærerne forberede sig i lærerværelset, da skolen ikke har plads til et pædagogisk værksted.

Uddannelsesstyrelsen, Nuuk

Uddannelsesstyrelsen er placeret i 2 bygninger, Kissarneqqortuunnguaq 20 og H. J. Rinksvej 35. Begge bygninger er bygget i 1950'erne.

Der er dårligt indeklima på Kissarneqqortuunnguaq og der er dårlig lydisolering. Bygningen på H. J. Rinksvej har også et dårligt indeklima, og ventilationsanlægget larmer. Vinduer i kontorerne kan ikke åbnes på grund af støj -og støvgener fra vejen.

I efteråret 2024 blev det meddelt, at Uddannelsesstyrelsens afdelinger på Kissarneqqortuunnguaq 20 og H.J. Rinksvej vil være midlertidigt lukkede. Lukningen skyldes igangværende undersøgelser af bygningerne samt en afklaring af den samlede situation.

Medarbejderne i Uddannelsesstyrelsen er midlertidigt fordelt på forskellige lokationer rundt om i byen.

Opsummering

Der er mange udfordringer med skolebygningerne og kontorbygninger i Grønland. Problemer med indeklima og skimmelsvamp er en udbredt bekymring, der påvirker både elever og lærere og kan have sundhedsmæssige konsekvenser som hovedpine, træthed og hudproblemer. IMAK skal på det kraftigste understrege, at det er kommunernes ansvar at vedligeholde skolerne og sikre det rette arbejdsmiljø for deres ansatte. Disse udfordringer kræver politisk handling og prioritering, for at sikre eleverne og lærerne et sundt og sikkert læringsmiljø.

Kommunernes besparelser på folkeskolerne har en stor indvirkning på undervisningens kvalitet.

Vores medlemmer i folkeskolerne langs kysten oplever kommunernes forskellige sparetiltag og begrænsninger som udfordrende, og det forhindrer lovens krav om kvalitetsundervisning i at blive opfyldt.

Det er blevet almindeligt langs kysten, at der mangler materialer til håndarbejde og de praktisk-musiske fag, og visse steder er det endda umuligt at undervise i sløjde, håndarbejde eller husgerning.

Vigtigt er også at nævne, at lærernes mulighed for individuel faglig opkvalificering er blevet stoppet. Det resulterer i, at undervisningens kvalitet bliver forringet, og at elevernes mulighed for at få tilpasset undervisningen i forskellige fag delvist bliver begrænset.

Skolelederne i folkeskolerne beskæftiger sig i stor grad med administrativt arbejde. Mange projekter, der ikke direkte relaterer sig til folkeskolen, bliver pålagt dem, samtidig med at børn med særlige behov og børn, der har brug for at være blandt få personer, bliver forsøgt inkluderet i store klasser. Skolelederne forsøger at koordinere mange forskellige opgaver uden at få ekstra tid, ressourcer eller midler til det.

Det kan ej heller ignoreres, at mange skoler langs kysten er forfaldne, og at skimmelsvamp og dårlig luftkvalitet i høj grad påvirker vores medlemmers helbred negativt. Vores børn, vores fremtid, der dagligt udsættes for skimmelsvamp og lignende forhold, risikerer alvorlige sundhedsproblemer, som kan blive kroniske.

Derfor må politikere og andre relevante parter i Grønland i fællesskab arbejde for at renovere folkeskolerne hurtigst muligt. Vi ønsker at sikre, at der altid er lærere i folkeskolerne og at vores børn i fremtiden vil kunne arbejde i landet med helbredet i behold.

Medlemmernes budskaber om arbejdsvilkår.

IMAK's medlemmer fra hele kysten har temmelig enslydende budskaber og opfordringer til handling.

Vi kan både se og få at vi, at vores medlemmer bruger mange kræfter på arbejdet. Ikke desto mindre udtrykker de glæde og stolthed over at arbejde sammen og støtte hinanden og se deres elevers præstationer. Især er de taknemmelige for elevernes og forældrenes anerkendelse af lærerne og skolerne, hvilket altid giver energi til lærerne og lederne.

Vores medlemmer opfordrer forældre til, uanset de vilkår, de måtte leve under, at opretholde faste rammer for deres børn og arbejde sammen med skolen for at sikre et godt samarbejde.

På den anden side har vi også forstået og observeret, at vores medlemmers arbejdsvilkår i stigende grad er blevet en mental byrde, hvilket gør arbejdet som lærer endnu mere udfordrende. Blandt andet arbejder de ud over deres evner og pligter, og når de ikke støttes af arbejdsgiverne, bliver arbejdet for udfordrende. Derfor vil IMAK opfordre arbejdsgivere og politikere til, sammen med vores medlemmer langs hele kysten og andre aktører og med et fælles ejerskab, at skabe ordninger og forbedre arbejdsvilkårene og arbejdsmiljøet for at lette presset.

Vores medlemmer ønsker i høj grad, at arbejdet som lærer skal udføres med høj kvalitet, og at alle elever skal drage fordel af undervisningen. For at opnå dette skal lønningerne hæves betydeligt, og

have mere fokus på forbedringer i arbejdsmiljøet. Arbejdsgiverne skal som minimum tilbyde årlige faglige opgraderinger og give plads til dette.

Fra IMAK's side ønsker vi, at arbejdet som lærer skal være attraktivt, og for at opnå dette skal lønningerne kunne sikre en tryk tilværelse. Derudover skal arbejdsvilkårene, boligforholdene og arbejdsmiljøet have en kvalitet, der lever op til nutidens standarder.

Samarbejde med institutioner med tilknytning til folkeskolen

Efterskolerne

Vi har i alt op mod 20 medlemmer på de 2 efterskoler i Grønland, Efterskoli Villads Villadsen og Maniitsumi Efterskoli. For at kunne styrke kontakten til efterskolerne har vi på forskellig vis til stadighed tæt kontakt med vores medlemmer samt TR. Det lovmæssige grundlag for efterskolerne er Inatsisartutlov om efterskolerne fra 2008.

Højskolerne

Vi har i alt op mod 10 medlemmer på de grønlandske højskoler. Samarbejdet med højskolerne blev for alvor iværksat i 2022, da arbejdet omkring forhandlingerne med højskolerne blev opstartet og senere afsluttet. Det lovgivningsmæssige grundlag for højskolerne er Inatsisartutlov om folkehøjskoler fra 2010.

Institut for Læring / Ilinniarfissuaq

IMAK ønsker et tæt samarbejde med Ilinniarfissuaq. I den forbindelse er der blevet taget forskellige initiativer. Der er indgået aftale om, at de nye studerende besøges af IMAK umiddelbart efter studiestart. Dette initiativ er allerede igangsat. I løbet af de efterfølgende år vil der blive taget emner op, som relaterer til de emner som lærerstuderende skal beskæftige sig med under studiet. I løbet af det sidste studieår, vil emner som aftalestof, arbejdstidsaftaler og lignende blive gennemgået med de studerende. Endvidere er det også blevet sikret, at 2 lærerstuderende deltager i det nordiske samarbejdsorgan for lærerstuderende under NLS (Nordiska Lärareorganisationers Samråd Lærer).

IMAK er med i Institut for Læringsaftagerpanel.

Formålet med aftagerpanelet er at sikre en velfungerende dialog mellem læreruddannelsen og aftagere af de færdige dimittender. Ilisimatusarfik, Uddannelsesstyrelsen, 5 kommuner samt IMAK er med i aftagerpanelet. Formålet med panelet er at indhente aftagerperspektiver og aftagerønsker, så læreruddannelsen kan udvikles i henhold til arbejdsmarkedets kompetencekrav, og samtidig sørge for at forberede de studerende på de udfordringer, de vil møde på fremtidens arbejdsmarked. I aftagerpanelet drøftes efter- og videreuddannelser, kurser og andre uddannelsesrelaterede emner.

Rekruttering af lærere

Politikerne ønsker, at undervisningen i Grønland skal blive bedre, og at flere unge skal uddannes og bidrage til samfundet. Jeg må sige, at folkeskolen og rekrutteringen af lærere i dag og i de senere år ikke har været tilstrækkeligt prioriteret politisk, selvom situationen er alvorlig.

De seneste tal viser, at over 100 uddannede lærere vil kunne gå på pension inden for de næste fire til fem år. Det er mange, og samtidig er der for få nyuddannede lærere, der begynder at arbejde i folkeskolen. Derfor må politikerne omsætte deres ord og strategier til konkret handling – der er ikke tid

til at vente længere, der skal handles nu. Hvis jeres planer skal realiseres, skal I involvere de ansatte og fagforeningerne og give dem medejerskab fra starten og frem til planernes gennemførelse.

I mangel af uddannede lærere er timelærere en stor hjælp. I dag er der næsten 200 timelærere i Grønland, og for at sikre en undervisning af høj kvalitet kan gennemføres af timelærere, er det tvingende nødvendigt at hæve deres kompetenceniveau.

Hvem skal løfte?

IMAK glæder sig over, at alle partier, der stiller op til Inatsisartut i foråret 2025, har taget stilling til folkeskolen. Vi har også de største forhåbninger til de målsætninger for forbedring af skolen, som partierne har udtrykt.

Hvis politikernes nedskæringer i bevillingerne til folkeskolen gennem de senere år fortsætter, hvem skal så tage ansvaret for at løfte folkeskolen?

Tallene viser, at 143 uddannede folkeskolelærere kan gå på pension inden for de næste 5 år. Hertil skal lægges 39 ikke-uddannede undervisere, der i øjeblikket er ansat i folkeskolen.

Lærere				
Alder	Tjenestemænd	Overnskomst-ansatte	Timelærer	Vikarer
20-24		7	2	27
25-29		58	22	39
30-34	1	107	25	11
35-39		147	24	11
40-44		138	16	6
45-49	4	95	23	4
50-54	27	85	17	4
55-59	71	96	20	5
60-64	52	58	24	7
65-69		28	1	5
70-74		5	1	1

Gennem de sidste fem år er der hvert år gennemsnitlig dimitteret ca. 30 nye lærere.

Flere af de nyuddannede lærere vælger at gå videre med en højere uddannelse ligesom et stort antal uddannede lærere arbejder i andre job og ikke som lærere. Hvis man virkelig ønsker at forbedre folkeskolen, er det nødvendigt med både øgede bevillinger og konkrete handlinger.

I Naalakkersuisuts Uddannelsesstrategi beskrives, at bevillingerne til Institut for Læring (Ilinniarfissuaq) fra 2016 til 2022 er blevet beskåret med 16 mio. kr.

Der kræves en betydelig større indsats for unge, der ønsker at tage en læreruddannelse. Samtidig skal efter- og videreuddannelse af de nuværende lærere genoptages, da det er den eneste måde at kvalificere dem til at løfte folkeskolen.

Uddannelsesstyrelsen

Der er ikke et direkte samarbejde mellem IMAK og Uddannelsesstyrelsen. Uddannelsesstyrelsen og IMAK er begge repræsenteret i Institut for Læringsaftagerpanel, hvor der er fælles drøftelser om læreruddannelsen, efter -og videreuddannelser af og kurser for lærerne.

Opsummering

Samarbejdet mellem IMAK og de forskellige uddannelsesinstitutioner og organisationer i Grønland er af meget stor betydning. Dette samarbejde er afgørende for at sikre gode arbejdsforhold, relevante uddannelser og et sundt læringsmiljø. IMAK ser frem til fortsat samarbejde og dialog med disse vigtige aktører inden for uddannelsessektoren.

FAGLIGE FORHOLD

Arbejdstid

Fra IMAK har vi været opmærksomme på forhold vedrørende arbejdstidsaftalen, da henvendelserne er blevet flere og ofte vedrører arbejdet med aktivitetsplaner, mødeplaner og anden skriftlig opgaveløsning.

Vi har i de seneste år været med til at sikre, at en stor del af vores medlemmers lønforhold er blevet justeret. Vi regner med at have opnået 3-400.000 kr i justeringer til vores medlemmer.

Overenskomst

I forbindelse med vores arbejde i IMAK vedrørende lønjusteringer for ansatte under overenskomst samt i sager om afskedigelse, forventer vi at have opnået resultater til gavn for vores medlemmer svarende til over 700.000 kr. i alt.

Lederaftale

Vi arbejder i øjeblikket med justeringer baseret på skoleledernes ansvar. Det drejer sig om skoleledere, der fungerer som almindelige ledere på deres skole, samt ledere med ansvar for kollegier, bygder og andre enheder.

Fra IMAK drejer det sig om to kommuner, som på egen hånd har foretaget justeringer uden at kontakte de forhandlingsberettigede, nemlig Selvstyret eller IMAK.

Den ene sag er ved at blive afsluttet, og vi er blevet informeret af den anden kommune. Her vurderer vi, at de økonomiske forbedringer beløber sig til omkring 200.000 kr.

Retten

Nogle af sagerne omfatter forløb med henblik på at blive bragt for retten. De handler om manglende betaling af overtid samt afskedigelser.

Derudover føres også mindre sager. Disse kan ligeledes medføre økonomisk tilbagebetaling til vores medlemmer.

Forenede Gruppeliv

Kommuner, der ikke betaler til Forenede Gruppeliv har været nogle af de mere tidskrævende sager. Den ene af de pågældende kommuner har i længere tid ikke formået at betale, hvilket har skabt en situation, der potentielt kunne få konsekvenser for vores medlemmer.

Vi har været nødt til at kontakte ledelsen i kommunen angående de områder, der skulle rettes op på. Derudover har vi arbejdet på at få rettet op på manglende indbetalinger for bestemte personalegrupper på skolen.

Aftaler eller forhandlinger uden om de indgåede aftaler

Afdelingen for Fritid og Kultur i Kommuneqarfik Sermersooq.

Selvstyret og IMAK er kommet til enighed om, at stillingerne hører inde under IMAK's forhandlingsområde, og på den baggrund er forhandlingerne i gang.

Institut for Læring / Ilinniartfissuaq

Fra IMAK har vi igennem længere tid kæmpet for, at lærere der har fungeret som afdelingsledere på Institut for Læring, men som ikke har fået udbetalt løn herfor, snarest får reguleret lønnen.

Efter 3½ år siden sagen startede fik lærere fået udbetalt løn som det har krav på.

Stress som aftalestof

Selvstyret og IMAK blev som en del af forhandlingerne og den indgåede aftale fra 2021 enige om, at et godt psykisk arbejdsmiljø og medarbejdernes trivsel på de enkelte arbejdspladser hænger sammen.

I den sammenhæng så parterne det som en vigtig og fælles opgave at øge opmærksomheden på arbejdsbetinget stress.

I overenskomstperioden skulle parterne arbejde for at:

- Øge opmærksomheden og forståelsen hos arbejdsgivere, ansatte og deres repræsentanter om arbejdsbetinget stress
- Øge opmærksomheden mht. signaler der indikerer arbejdsbetinget stress
- Identificere lokale indsatsområder for forebyggelse af arbejdsgiverrelateret stress.

Parterne har aftalt at gennemføre en fælles undersøgelse af arbejdsbetinget stress i folkeskolen i Grønland, og på baggrund af denne skal det lokale samarbejdssystem aftale retningslinjer for arbejdspladsens stress-relaterede indsats.

Aftalen bliver ikke overholdt. Siden foråret 2022 har IMAK gentagne gange rettet henvendelse til både kommunerne og ASA for at få igangsat den aftalte opgave, men uden resultat. Som følge heraf har IMAK valgt at gennemføre en mindre undersøgelse om emnet.

Psykisk arbejdsmiljø

IMAK's medlemmer har i de seneste år i høj grad været mentalt belastede og utrygge i deres arbejde. Oven i de opgaver, medlemmerne i forvejen er blevet pålagt af arbejdsgiverne, bliver der i stigende grad givet spontane pålæg og instrukser. Samtidig ser vi en bekymrende udvikling, hvor børn og unge oftere overfører deres egne vanskelige livsvilkår til deres lærere og klassekammerater, udadreagerende adfærd og brug af hårdt og truende sprog.

IMAK kan på ingen måde acceptere, at det nu er blevet nødvendigt for vores medlemmer at tage kursus i selvforsvar og i hvordan de kan sætte fysiske grænser over for deres elever. Vi kan spørge os: Er det virkelig dertil, vi som et lille samfund er nået? At vi endda accepterer, at dem, der arbejder med vores børn og unge, skal finde sig i at blive udsat for vold?

IMAK ønsker, at politikerne omgående tager ansvar og sætter gang i en tydelig og inddragende debat om, hvordan vi sikrer vores børns trivsel og velfærd i dette land. Politikerne skal vise vejen og først og fremmest investere i dem, der skal gå forrest i forhold til den tidlige indsats. Hvis vi skal uddanne vores børn og unge, må vi vise dem vejen til at kunne opføre sig ordentligt og lære at forstå hinanden gennem dialog og finde løsninger sammen.

Fra IMAK mener vi, at forældre og kommende forældre løbende bør have adgang til vejledning, så de på en stabil og tryk måde kan støttes i, hvordan man skaber kontakt med børn gennem

imødekommenhed, hvordan man sætter tydelige rammer for dem, og hvordan man vejleder dem til en god opførsel. For det andet bør skolerne lokalt have klare rammer, der bygger på fælles forståelse og kan tilpasses efter behov. Hvis vores medlemmer også har klare rammer for god kommunikation, som alle følger, kan det i sig selv være med til gradvist at skabe mere tryghed.

Stress blandt lærere er udbredt og velkendt

IMAK's nye undersøgelse viser, at mange medlemmer oplever stress i deres arbejde, og at bibeskæftigelse er udbredt. Lærere bliver også udsat for vold.

IMAK har undersøgt medlemmernes arbejdsvilkår. Mere præcist er der spurgt til stress, vold, og om lærerne har andet arbejde ved siden af lærerjobbet. IMAK lavede en lignende undersøgelse for nogle år siden.

Ud af 1200 medlemmer svarede omkring 190 lærere. Lærere, timelærere, pædagoger og andre ansatte deltog. Blandt deltagerne var ca. 150 kvinder og 40 mænd. Næsten 40 procent af respondenterne har været sygemeldt med stress med lægeerklæring. Det viser, at nogle af vores hårdtarbejdende medlemmer er under stort pres i deres arbejde. Det er bekymrende – både for dem og for børnene. For ingen kan yde deres bedste, når de er stressede. Det kræver opmærksomhed og handling. De fleste af respondenterne svarede, at de aktuelt arbejder sammen med kolleger, der er stressramte.

Manglende handling

IMAK spurgte også til, hvordan arbejdsgiverne har støttet ansatte under stress. F.eks. om arbejdstiden er blevet forkortet, om opgaver er ændret eller om der er taget andre hensyn. Det er rystende at se, hvor lidt støtte der gives fra arbejdsgivers side, når folk er stressramte. Mange får ikke hjælp, og deres opgaver ændres ikke.

Ifølge undersøgelsen har 44 % ikke fået ændret deres arbejdsopgaver under stresssygemelding, 22 % har fået begrænset hjælp, mens 34 % har fået reduceret opgaverne. Det burde vurderes individuelt, hvor hårdt stressen rammer den enkelte. Det ville være godt, hvis alle skoler havde en strategi for håndtering af stress. Her kunne det fremgå klart, hvordan læreren skal støttes – f.eks. ved færre timer eller på anden vis.

Ud fra medlemmernes svar udarbejdes der ikke mange stresshåndteringsstrategier på skolerne. 75 % svarer, at der ikke findes en sådan strategi på deres arbejdsplads.

Lærere udsættes for vold under arbejdet

At lærere bliver udsat for fysisk og psykisk pres fra eleverne og endda vold er desværre ikke længere en nyhed. Det bekræftes også i denne undersøgelse. Over 85 % af respondenterne kender til elever, der har udøvet fysisk eller psykisk pres mod lærere. Ca. 15 % kender til mindst 10 tilfælde, hvor elever har udøvet vold mod deres lærer.

Ingen lærer – eller nogen anden medarbejder – skal udsættes for vold eller psykisk nedbrydning. Derfor må vi – på baggrund af de tilfælde, vi hører om – i fællesskab arbejde for forandringer. Undervisning og undervisningsfaciliteter skal respekteres af alle. Det skal sikres, at læreren kan udføre sit arbejde professionelt.

Lærere med bibeskæftigelse

IMAK har både hørt om og kender til, at lærere har andet arbejde ved siden af. Men hvor mange har man tidligere ikke kunnet sige med sikkerhed. Det giver denne undersøgelse et billede af. 71 % af respondenterne svarede, at deres kolleger – eller flere – har bibeskæftigelse ved siden af lærerjobbet. Mange respondenter – flere end 10 lærere – kender også flere, der har andet arbejde ved siden af. - Det er dyrt at leve i dag. Derfor kan jeg sagtens forstå, at vores medlemmer har brug for ekstra indkomst. Men jeg ville ønske, at der var mere fokus på at forbedre arbejdsforholdene, så man kunne være fuldt engageret i sit lærerjob. Jeg håber, at alle alligevel prioriterer deres helbred højest, siger Elna Thomsen Heilmann. Ifølge IMAK's erfaring er det ikke unormalt, at lærere har ekstra jobs. Det gælder især nyuddannede, lavtlønnede, eneforsørgere og lærere med børn og høje udgifter – hvilket IMAK har fuld forståelse for.

Økonomi -og personalestyrelsen (ASA)

IMAK har taget forskellige initiativer med det formål at sikre et tæt samarbejde med Økonomi -og Personalestyrelsen (ASA). I starten af den nye valgperiode blev ASA inviteret til et møde for at drøfte samarbejdet. IMAK tilbød ASA at organisere og arrangere fælles kurser. Endvidere stillede vi et krav om, at sager, der har ligget stille i længere tid, færdiggøres. Der er nemlig flere sager, der har ligget stille i efterhånden mange år. IMAK har påbegyndt en oplistning af sagerne. Der er indgået aftale om faste møder.

I en tid med fokus på at optimere ressourcerne i overenskomstforhandlingerne og beskytte den frie aftalemodel, er det afgørende at ASA husker, at organisationer som IMAK bevarer retten til at organisere sig og forhandle på vegne af deres medlemmer.

IMAK har foreslået en samarbejdsmodel baseret på ugentlige "kaffemøder", hvor IMAK og ASA kan mødes regelmæssigt. Disse møder er allerede begyndt at bære frugt.

Ledelse samt bevillinger til kurser og efter -og videreuddannelse

Ledelsen af skolerne i samtlige fem kommuner i Grønland i dag er utilfredsstillende på forskellige områder. Fra IMAK mener vi – og kan også konstatere – at ledelsen og driften af folkeskolen ikke er den bedste. Vi kan blandt andet konstatere en manglende viden om arbejdstidsaftaler og lovgivning, og at ledelsen mange steder ikke fungerer hensigtsmæssigt blandt andet på grund af manglende resurser og besparelser, hvilket igen har en negativ effekt på det pædagogiske arbejde og elevernes læring.

På grund af Naalakkersuisuts og Inatsisartuts kontinuerlige nedskæringer i bevillingerne til kurser samt efter - og videreuddannelse af kommunernes lærere, er der næsten ingen midler tilbage. Selvstyret stiller høje krav til folkeskolen i Grønland og har meget ambitiøse målsætninger, hvilket er helt på sin plads og nødvendig.

Men som allerede nævnt, har Selvstyret foretaget enorme besparelser på folkeskoleområdet, hvor bevillingerne til lærernes kurser og videreuddannelser er blevet skåret meget kraftigt ned.

IMAK's ferierejsefond

I 2023 er der kommet 266 ansøgninger til rejsetilskud, hvor antallet af de rejsende er på 672. Man har ved uddeling af tilskud beregnet middelværdien af differencen mellem værdien af TAKUSS billetterne og Standard billetterne til de rejsende.

Rejsende har muligheder hos Tupilak Travel, Travel by Heart Greenland, Airgreenland, Grønlands Rejsebureau, Icelandair, Diskoline, VR Travel og INUK Travel som rejsearrangør.

I 2024 er der kommet 254 ansøgninger til rejsetilskud, hvor antallet af de rejsende er på 699. Som tilskud til rejsen bevilges der, efter priserne på Airgreenlands hjemmeside, det der svarer til en billetpris mellem TAKUSS billetten og standardbilletten.

I 2025 er der kommet 325 ansøgninger til rejsetilskud, hvor antallet af de rejsende er på 845. Man har ved uddeling af tilskud beregnet middelværdien af differencen mellem værdien af TAKUSS billetterne og Standard billetterne til de rejsende.

Der er mellem Naalakkersuisut og centralorganisationerne, i henhold til § 47, stk. 1 i landstingslov nr. 21 af 18. december 2003 om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, indgået følgende midlertidige aftale om udvidelse af anvendelsesområdet for feriefrirejser.

I tillæg til § 3, stk. 5 og 6 i NAL 4-1-48 fastsættes:

§ 1

For feriefrirejser kan også hotelovernatninger på rejsedestinationen i Grønland dækkes inden for beløbsgrænsen, det forudsættes at rejse og ophold sker som en samlet bestilling.

Aftalen er permanent fra 1. januar 2023.

Timelærernes feriefond

I starten af 2021 har bestyrelsen for timelærernes feriefond besluttet, at man i år vil skrive størrelsen af det bevilgede beløb, og at de rejsende selv kan arrangere deres rejse gennem rejsebureauerne, således at lærernes rejseaftaler også blev gældende for timelærerne.

I 2023 ansøgte 30 timelærere om rejsetilskud, og 15 af disse fik bevilget tilskud.

I 2024 ansøgte 17 timelærere om rejsetilskud, og 11 af disse fik bevilget tilskud.

I 2025 ansøgte 52 timelærere om rejsetilskud, og 18 af disse fik bevilget tilskud.

Som tilskud til rejsen bevilges der, efter priserne på Air Greenlands hjemmeside, det der svarer til en billetpris mellem TAKUSS billetten og standardbilletten.

ORGANISATORISKE FORHOLD

Opgaver pålagt af repræsentantskabet under mødet i 2023 og status på opgaverne.

Opgaver		Sagsbe- handler/ Ansvarlige
Opgave 1:	Forslag til ændringer (rettelser) af dele af IMAK's vedtægt. Referatets pkt. 5 c+d+e+f	Sekretariatet
Status:	Opgaverne er fuldført	
Opgave 2:	IMAK`s repræsentantskab forsamlet til ordinært repræsentantskabsmøde i Ilulissat den 16. – 17. november 2023 pålægger IMAK`s bestyrelse om at fremsætte forslag vedrørende tilsyn osv. i bekendtgørelsen nr. 11, 14. maj 2003 § 10, at der tilføjes et stk. 6. Oprettelse af "specialskole"-lignende institution, der kan tilbydes børn med særligt behov, når alle andre muligheder er udtømt.	Forkvinde
Status:	I forbindelse med valget til Inatsisartut og kommunalbestyrelserne har IMAK forsøgt at gøre sin indflydelse gældende gennem trykte materialer og andre kanaler. Partierne Demokraatit, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Atassut har i deres koalitionsaftale inkluderet støtte til det enkelte barn samt en indsats for mental sundhed.	
Opgave 3	IMAK`s repræsentantskab forsamlet til ordinært repræsentantskabsmøde i Ilulissat den 16. – 17. november 2023 pålægger IMAK`s bestyrelse at arbejde for, - Lærerne bruger meget tid på "at få eleverne til at opføre sig ordentligt", at berolige elever, prøver ihærdigt at få eleverne til at lave noget, noget som burde være almindelig kutyme, såsom: respekt, osv. der bliver brugt meget tid på i dag	Forkvinde

Status:	I forbindelse med valget til Inatsisartut og kommunalbestyrelserne har IMAK forsøgt at gøre sin indflydelse gældende gennem trykte materialer og andre kanaler. Partierne Demokraatit, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Atassut har i deres koalitionsaftale inkluderet støtte til det enkelte barn samt en indsats for mental sundhed.	
Opgave 4:	IMAK`s repræsentantskab forsamlet til ordinært repræsentantskabsmøde i Ilulissat den 16. – 17. november 2023 pålægger IMAK`s bestyrelse at arbejde for, at man arbejder for oprettelsen af specialskole.	Forkvinde
Status:	I forbindelse med valget til Inatsisartut og kommunalbestyrelserne har IMAK forsøgt at gøre sin indflydelse gældende gennem trykte materialer og andre kanaler. Partierne Demokraatit, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Atassut har i deres koalitionsaftale inkluderet støtte til det enkelte barn samt en indsats for mental sundhed.	
Opgave 5:	IMAK`s repræsentantskab forsamlet til ordinært repræsentantskabsmøde i Ilulissat den 16. – 17. november 2023 pålægger IMAK`s bestyrelse at arbejde for, at elevkvotienten bliver nedbragt fra 26 til 18.	Forkvinde
Status:	I forbindelse med valget til Inatsisartut og kommunalbestyrelserne har IMAK forsøgt at gøre sin indflydelse gældende gennem trykte materialer og andre kanaler.	

	Partierne Demokraatit, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Atassut har i deres koalitionsaftale inkluderet en målsætning om færre elever i klasserne.	
Opgave 6:	IMAK`s repræsentantskab forsamlet til ordinært repræsentantskabsmøde i Ilulissat den 16. – 17. november 2023 pålægger IMAK`s bestyrelse at arbejde for, at man arbejder på at undersøge mulighederne for at oprette en socialfond, hvilket foreslås godkendt. Undersøgelsen skal indeholde disse tre forslag: g) Gruppelivsforsikring, som i højere grad dækker bredere i) At man arbejder for en sygeforsikring for de medlemmer som er ansatte under IMAK. j) at man undersøger hvor man kan søge støtte, for eksempel tandlægebesøg.	Sekretariat
Status:	Indsatsen for Socialfonden følger to spor: For det første indgår den som en del af forhandlingerne med Selvstyret. For det andet undersøges muligheden for at dække præmien ved tilkøb eller ved at forhøje kontingentet som en del af løsningen. Gruppeliv er blevet kontaktet vedrørende forskellige spørgsmål, men der er endnu ikke opnået et resultat. Det kan dog være en mulighed, at dette bliver en del af de endelige aftaler.	
Opgave 7:	IMAK`s repræsentantskab forsamlet til ordinært repræsentantskabsmøde i Ilulissat den 16. – 17. november 2023 pålægger IMAK`s bestyrelse at arbejde for, 1) at der bliver startet debat omkring konsekvenserne i brugen af iPad i dagligdagsundervisning og læring, og i forbindelse med dette indsamle lærernes meninger og erfaring, som bør danne grundlag for debatten.	Sekretariat

	2) iPad bliver brugt alle steder i Grønland, og eleverne bliver stærkt påvirket under brugen af Youtube. Er lærerne klar til disse elever? Er skolevæsenet klar til disse elever?	
Status:	Opgaven udføres i samarbejde med Institut for Læring. Det forskningsmæssige undersøgelsesarbejde er stadig i gang. Næste skridt er, at spørgsmålene vil blive udsendt, hvilket der nu informeres om.	
Opgave 8:	IMAK`s repræsentantskab forsamlet til ordinært repræsentantskabsmøde i Ilulissat den 16. – 17. november 2023 pålægger IMAK`s bestyrelse at arbejde for, at trintest og afsluttende prøver minimeres til det laveste niveau eller helt udfases, og at lærernes løbende evaluering prioriteres.	Forkvinde
Status:	Er blevet indskrevet i IMAK's Princip -og indsatsprogram. Derudover udtalte Naalakkersuisoq for Uddannelse Nivi Olsen under sit møde med IMAK's forkvinde, at hun ønsker at arbejde videre med sagen som en opgave.	
Opgave 9:	IMAKs repræsentantskab forsamlet til ordinært repræsentantskabsmøde i Ilulissat den 16. – 17. november 2023 pålægger IMAKs bestyrelse at arbejde for, at undersøge, hvilke muligheder der er for et pensionskort for de pensionister, som bliver pensioneret som 60-årige.	Sekretariat
Status:	Undersøgelsen er blevet gennemført ved skriftlig henvendelse til butikkerne. I Grønland er Pisiffik, Pilersuisoq og Brugsen blevet spurgt, om der er mulighed for at give rabat. Og de svarede, at de foretrækker at give rabat til alle deres kunder samlet. Vi har forhørt os hos DLF om pensionskortet, og de vil undersøge det. Vi vil undersøge, om IMAK kan lave sit eget kort.	

Opgave 10:	IMAK`s repræsentantskab forsamlet til ordinært repræsentantskabsmøde i Ilulissat den 16. – 17. november 2023 pålægger IMAK`s bestyrelse at arbejde for, IMAK's vedtægter kan fornyes, så de bliver mere interessante.	Sekretariat
Status:	Opgaven er fuldført	
Opgave 11:	IMAK`s repræsentantskab forsamlet til ordinært repræsentantskabsmøde i Ilulissat den 16. – 17. november 2023 pålægger IMAK`s bestyrelse at arbejde for, - der opfordres til, at lærere med tjenestemandspension og pensionerede lærere ud fra overenskomstansættelse får hver deres sider på IMAK's hjemmeside.	Sekretariat
Status:	Siden er oprettet	

Møder med Inatsisartuts udvalg

IMAK's forkvinde Elna Heilmann samt medarbejderne i sekretariatet har holdt frokostmøder med Inatsisartuts Udvalg for Uddannelse, Kultur, Forskning og Kirke i foråret 2024.

Mødets indhold havde udgangspunkt i den viden som IMAK's forkvinde Elna Heilmann har erhvervet sig gennem sine møder med IMAK's medlemmer langs kysten, relevante parter i kommunerne og borgmestrene.

Udvalgets medlemmer blev desuden orienteret om IMAK's øvrige initiativer.

IMAK har fremsendt en oversigt over punkterne fra mødet med et kort resumé til Inatsisartut's Udvalg for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke. Punkterne er som følger:

IMAK: Vi kræver for meget af børnene allerede fra 1. klasse i undervisningen

Deltagerne på IMAK's repræsentantskabsmøde udtrykte bekymring over, at børnene i 1. klasse har for mange fag, og at det grønlandske sprog bør prioriteres mere i de yngste trin.

Eleverne i yngstetrinnet skal først styrkes i læsning og skrivning på grønlandsk. Når de når mellemtrinnet, skal de nok få lært andre sprog.

På repræsentantskabsmødet blev det fremhævet, at børnene i 1. klasse har for mange fag – ofte mere end ti i det første skoleår. De undervises i op mod 700 timer i løbet af året.

Der er for mange fag for eleverne i 1. klasse. Eleverne bliver overbelastede.

IMAK: Der bør oprettes specialskoler

Trusler fra børn mod lærere og klassekammerater bliver mere alvorlige. Ved ekstreme hændelser står lærerne uden handlemuligheder, når alle tilgængelige tiltag er udtømt.

Som lærere kender vi de almindelige handlemuligheder, men i alvorlige tilfælde er vi rådvilde. Vi oplever trusler og voldsomme handlinger fra børn – hvor børnene slår, kommer med forskellige trusler og henter redskaber fra hjemmet, som de kan bruge som våben.

Nogle skoler i kommunerne placerer alt for mange elever i den enkelte specialklasse af sparehensyn eller med andre begrundelser, fx 11–12 elever i en specialklasse. Tidligere var der en grænse på maksimalt otte elever pr. klasse i henhold til specialundervisningsbekendtgørelsen.

Derfor er der interesse for at oprette egentlige specialskoler. Her kan elevernes behov imødekommes bedre, og deres udvikling styrkes, fremførte IMAK's bestyrelse til medlemmer af Inatsisartut.

Undersøg mulighed for at afskaffe prøver.

IMAK vil arbejde for, at de afsluttende prøver og trinprøverne i folkeskolen enten fastsættes til et minimum eller helt afskaffes.

Situationen er alvorlig. Vi tester børnene allerede fra de er små og skaber dermed en tidlig opdeling. Det må ændres.

Test og prøver fylder for meget i evalueringerne. Eleverne testes ved trintests og afsluttende prøver op mod ti gange i løbet af deres ti skoleår – i gennemsnit én gang om året fra de starter i skolen.

I lande med høje uddannelsesresultater, som Norge og Finland, testes eleverne kun fire gange. Den nuværende testform er belastende og giver ikke muligheder. Hvis børnene skal kunne bidrage i fremtiden, må vi ændre kurs.

Tjenestemændenes pensioner og tvungen opsparing for visse tjenestemænd

I Danmark er tjenestemændenes pensioner blevet reguleret ni gange i perioden fra 2019 til 1. oktober 2023.

I Grønland er der ikke sket nogen regulering siden 2019 og frem til i dag.

IMAK mener, at tidligere tjenestemænd i Grønland ikke bliver respekteret, og at deres pensionsforhold ignoreres af både staten og grønlandske politikere.

Det er ikke rimeligt, at pensionerede tjenestemænd, som har valgt at blive i Grønland blandt deres kære, bliver straffet. Vores kultur og traditioner, som er grundlæggende for livet i Grønland, bliver undermineret.

Lovens fortolkning er blevet ændret bag ryggen på tjenestemændene.

Undtagelsen fra kravet om obligatorisk pensionsopsparing for tjenestemænd blev ændret bag om ryggen på tjenestemændene.

Denne ændring har haft alvorlige konsekvenser for visse tjenestemænd. For nogle ansatte i tjenestemandstillinger blev deres løn, som var opnået gennem IMAK's forhandlinger, pludselig omfattet af obligatorisk pensionsopsparing, og dermed blev deres rådighedsbeløb mindre.

Dette var ikke hensigten ved lovens udarbejdelse. Havde det været tilfældet, ville IMAK allerede i høringsfasen i 2015/2016 have afgivet et helt andet svar og samtidig krævet en forhandlingsløsning.

Møde med Naalakkersuisoq for Finanser Erik Jensen

Emnerne omfattede tjenestemandsvilkår, obligatorisk pensionsindbetaling samt IMAK's øvrige initiativer.

Møde med Naalakkersuisoq for Uddannelse Aqqaluaq B. Egede

Emnerne omfattede etablering af et Uddannelsesråd, skolebygninger, elever med særlige behov samt IMAK's øvrige initiativer.

Møde med Naalakkersuisoq for Finanser Múte Bourup Egede

Emnerne omfattede ulige vilkår for tjenestemandspensionister, obligatoriske pensionsindbetalinger samt øvrige initiativer fra IMAK.

Møde med Naalakkersuisoq for Uddannelse Nivi Olsen i to omgange (13. maj og 13. okt. 2025)

Drøftelserne berørte blandt andet emner som sprogundervisning i de yngstetrin, det store antal fag for samme trin, den omfattende mængde prøver og tests samt andre relevante tiltag.

Møde med partiernes kandidater

IMAK inviterede repræsentanter fra de politiske partier og præsenterede forskellige udfordringer og løsningsforslag inden for folkeskoleområdet.

Møde med Kommuneqarfik Sermersooq's udvalgsformand Poul Petersen

Udvalgsformanden deler sine overvejelser, mens IMAK præsenterer forskellige problemstillinger og forslag til løsninger inden for folkeskoleområdet. Derudover bliver udfordringer med indeklima og bygningsforhold på USK/ASA ATUARFIK INUSSUK også fremlagt for ham.

Opsummering

IMAK har som altid deltaget i en bred vifte af møder og dialoger med forskellige aktører og politiske beslutningstagere, for at fremme vigtige fagforeningens initiativer og mål inden for uddannelse i Grønland. Gennem disse møder har vi aktivt delt vores viden og synspunkter, og vi har søgt at påvirke politikken til gavn for vores medlemmer og samfundet som helhed.

Medlemmer

IMAK har stadig en organisationsgrad der nærmer sig de 100 %, da medlemsantallet fortsat ligger på et stabilt niveau på omkring 1300 medlemmer. IMAKs bestyrelse forventer at antallet af medlemmer vil fortsætte på dette niveau.

Der er fortsat et lille mindretal der har været i restance med kontingentet, det skal understreges at der her er tale om en meget lille gruppe af medlemmerne der er kommet i restance med indbetalingerne, flertallet betaler deres kontingent. IMAK tager hvert måned kontakt til medlemmer der er kommet i restance, det betyder derfor at medlemmer i restance hurtigt får indbetalt hele restancen til IMAK, dog har bestyrelsen i enkelte tilfælde udmeldt medlemmer der ikke har fået betalt restancen efter aftalt tidsfrist jf. vedtægterne.

Sekretariatet prioriterer en god service over for medlemmerne. Daglige henvendelser fra medlemmer og andre ligger i gennemsnit på mellem 20 og 30. Henvendelserne behandles så hurtigt som muligt. Derudover behandles sager, der har været i gang gennem længere tid.

IMAK's medlemmer blev i foråret 2023 opfordret til at danne en Faglig Klub på deres skole. Efterfølgende kom der et antal henvendelser til IMAK's sekretariat. Endvidere har vi været på en enkelt skole for at informere om den Faglige Klub. Formålet er, at medlemmerne både lokalt og på landsplan deltager mere i de offentlige debatter, og selvfølgelig også fordi, IMAK på den måde kan blive styrket yderligere.

Møder med medlemmerne

Under møderne med medlemmerne langs kysten bliver der givet orientering om de mål og indsatsområder, som IMAK's nye bestyrelse arbejder med. Derefter bliver der fokuseret på de emner, som medlemmerne ønsker at diskutere og have uddybet. Efter møderækken med medlemmerne, bliver der udsendt en pressemeddelelse fra IMAK's forkvinde. Der er holdt medlemsmøder i følgende steder:

Avanersuup Atuarfia, Qaanaaq

Atuarfik Edvard Kruse, Uumannaq

Atuarfik Jørgen Brønlund, Ilulissat

Atuarfik Mathias Storch, Ilulissat

Atuarfik Tuiisaaq, Paamiut

Faglige møder:

Medlemmer i Atuarfik Inussuk, Nuuk

Indhentning af medlemskrav-ønsker til Overenskomstforhandlinger

Vi har haft fornøjelsen af at møde medlemmer fra disse grupper.: Nanortalik, Qaqortoq, Paamiut, Administrativt ansatte ved Kommuneqarfik Sermersooq, Uddannelsesstyrelsen, Nuuk, Upernavik, Ilulissat, Aasiaat, Qeqertarsuaq, Qasigiannuguit, Tasiilaq, Uummannaq, Sisimiut og Maniitsoq.

MISI/PPR – Hele Grønland

Arbejdsopgaverne og den løn ansatte på MISI-området får, gør at man på området har svært ved at fastholde og rekruttere ansatte. Fastholdelse af ansatte er også svær når kommunerne ikke afsætter midler til opkvalificering, ligesom man skal stoppe med forventningen om, at ansatte ved MISI også skal fungere som tolke. Ansatte får ikke betaling for tolkearbejde, kommunerne burde ansætte tolke så ansatte ved MISI kan arbejde med det de er ansat til – pædagogisk og psykologisk rådgivning.

Bestyrelsen

Bestyrelsen holder faste møder hver måned, hvor det er planen, at de mødes fysisk 4 gange årligt.

Bestyrelsen arbejder aktivt på at gennemføre og opfylde målsætningerne i IMAK's vedtægter og de opgaver, der blev tildelt af Repræsentantskabet under mødet i 2021 og 2023.

I det forgangne år afholdt bestyrelsen 9 møder, mens der i det nuværende år er blevet afholdt 7 møder. Indtil nu er der blevet gennemført 4 fysiske møder i Nuuk.

Bestyrelsen drøfter de høringer, som kan indeholde emner, der vedrører IMAK's medlemmer. Efterfølgende bliver høringssvaret udarbejdet.

Som led i forberedelserne til overenskomstforhandlingerne 2025 har IMAK's bestyrelse og medarbejdere i sekretariatet deltaget i et internt kursus afholdt af Søren Viemose fra Danmark.

Hovedpunkter i IMAK's arbejde 2022-2025

	Sikring af, at arbejdsgiverne overholder aftaler	Pensionisternes vilkår skal forbedres - tjenestemænd	Fokus på ældre sager under Selvstyret	Forhandlingsforberedelse, forhandling og samarbejde.	Politisk påvirkningsarbejde - lovgivning
2022	Intensivt arbejde med henvendelser	Nedsættelse af en arbejdsgruppe	Møder med Selvstyret	Indsamling af oplysninger	Borgmestre Info arbejde
2023	Intensivt arbejde med henvendelser	Udkast til rapport	Møder med Selvstyret	Medlemmernes henvendelser og ønsker	Naalakkersuisut
2024	Intensivt arbejde med henvendelser	Udgivelse rapoort	Møder med Selvstyret	Beslutning i Repræsentantsskab	Folketingsmedlemmer
2025	Medlemmerne har fået udbetalt flere hundrede tusinde kroner som følge af fejl begået af arbejdsgiverne.	Den politisk proces i Folketinget og Inatsiartut	Ultimatum og tilbud til Selvstyrets forhandlingschef	Kaffemøder med Selvstyrets forhandlingschef – information og forberedelse	Udgivelse af valgavis

Naalakkersuisuts ældrestrategi

I Indledningen af Naalakkersuisuts ældrestrategi står der blandt andet følgende:

”Ældreområdet udgør en stor og vigtig del af samfundet, og dette vil kun styrkes de kommende år. Ældrelevet skal styrkes, så det er godt at blive gammel i Grønland. De ældre der har bidraget til samfundet, skal belønnes med et godt ældreliv. Mange ønsker at forlade arbejdsmarkedet i forbindelse med pensionsalderen. Samtidig forbedres befolkningens sundhed, og mange ældre som er sunde og raske, ønsker at arbejde videre selvom de har nået pensionsalderen. Strategien vil derfor

have fokus på, at der gives flere økonomiske incitamenter til dem der arbejder efter de er blevet 67 år. Det skal blandt andet medvirke til, at faldet i arbejdsstyrken er mindre samtidig med, at det giver nogle ældre flere penge i deres pensionisttilværelse.”

Under arbejdsgruppens arbejde har IMAK blandt andet nævnt: Lad de ældre arbejde, hvis de har lyst til det, og lad de ældre, der efter mange års arbejde har ønske om at blive pensioneret, blive pensioneret med gode pensionsvilkår.

Hvis det skal være attraktivt at gå på pension, bør pensioner og lignende ikke længere have indvirkning på den personlige indkomst eller på samlevers indkomst. Vi støtter også tanken om, at der ydes tillæg til personer over 67 år, som ønsker at fortsætte med at arbejde, og at det samtidig sikres, at arbejdstidsnedsættelsen for disse personer bibeholdes og give mulighed for at arbejde i kortere tid som ældre, uden at der trækkes i lønnen.

IMAK arbejder desuden for, at personer over 63 år fritages for at indbetale til pensionsordninger og i stedet får mulighed for at beholde de midler, der ellers skulle være indbetalt til pension.

Kurser for tillidsrepræsentanter

IMAK's sekretariat har taget initiativ til en videreudvikling af kurserne for tillidsrepræsentanterne, således at de nyvalgte tillidsrepræsentanter ud over at deltage i et kursus får mulighed for at deltage i et forum over nettet, hvor der tages bestemte emner op eller der fokuseres på de behov, deltagerne har. Endvidere er det planen at tilbyde særskilte kurser for ansatte på efterskolerne og højskolerne samt ansatte inden for det administrative område.

Omkring 25 nye tillidsrepræsentanter har været på kursus i dagene 22.-26. september 2025 i Hotel Ilulissat. Et team fra sekretariatet underviste under kurset.

Tillidsrepræsentanternes opgaver

Det er tillidsrepræsentantens pligt såvel over for sin organisation som over for institutionen/kommunen at gøre sit bedste for at fremme og vedligeholde rolige og gode arbejdsforhold.

Tilsvarende pligt påhviler ledelsen og dennes repræsentanter. Tillidsrepræsentanten/ fungerer i øvrigt som talsmand for de medarbejdere, tillidsrepræsentanten er valgt iblandt, og kan som sådan over for institutionens ledelse forelægge forslag, henstillinger og klager fra medarbejdere samt optage forhandlinger om lokale spørgsmål. Tillidsrepræsentanten skal holdes orienteret ved forestående ansættelser, afskedigelser og andre skridt fra ledelsens side vedrørende de ansattes tjenesteforhold.

Økonomi

IMAK har en solid økonomi. Sekretariatets serviceaftaler med forskellige firmaer er blevet revideret og dette medførte færre udgifter til den daglige drift. Som følge af ovennævnte har sekretariatet lavet en aftale om indkøb af et sags- og dokumenthåndteringsprogram. Dette program opfylder kravene i persondataloven.

Men som det blev nævnt fra revisionen på Repræsentantskabsmødet i 2023, skal indtægterne øges, hvis vores økonomi skal forblive uændret – eller forbedres. De seneste års driftsunderskud har medført, at økonomien er begyndt at blive presset.

Siden kontingentforhøjelsen i 2018 har der frem til og med 2024 kun én gang været overskud i IMAKs regnskab – nemlig under coronaperioden i 2020. Ifølge Grønlands Statistik er priserne fra 2018 til juli 2025 steget med 18,1 %.

Derfor er det nødvendigt at handle fremadrettet med henblik på at sikre fremtiden, som det blev understreget på Repræsentantskabsmødet. Vi kommer ikke uden om at sætte kontingentet op, hvis vi vil bibeholde nuværende serviceniveau fra sekretariatet.

Finansielle aktiver

IMAK's sekretariatsbygning er et vigtigt aktiv. For at undgå, at bygningens værdi falder u hensigtsmæssigt i forbindelse med, at bygningen bliver ældre, har vi fået en konsulent til udarbejde en tilstandsrapport. Nogle vedligeholdelsesopgaver er mere påtrængende end andre og er allerede påbegyndt, for eksempel elinstallationerne samt væggen på førstesalen i nordsiden af bygningen, som er gået i forrådnelse.

Udover sekretariatsbygningen ejer IMAK tre personaleboliger, som der afdrages på i henhold til gældende aftaler. Den tredje personalebolig er sat til salg efter Repræsentantskabets beslutning, men er endnu ikke blevet solgt.

Sekretariatet

Der er 4 medarbejdere i sekretariatet med forkvinden som den femte. Ud over daglige sagsbehandling, udfører sekretariatet de opgaver, som er besluttet af Repræsentantskabet samt opgaver, der stilles af bestyrelsen. Sekretariatet løser også Ferierejsefondens administrative opgaver. Fonden er delt op i en fond for lærere og en fond for timelærere.

Sekretariatet arbejder på at løse alle opgaver så grundigt som muligt, og IMAK's brug af eksterne konsulenter er blevet mærkbart mindre. Dog vil der blive benyttet eksterne medarbejdere, når der er behov for det.

Næsten al servicering af vores medlemmer varetages af sekretariatets medarbejdere, og der anvendes juridisk bistand efter behov.

Danmarks Lærerforening – aftalen skal fornyes

Samarbejdet med Danmarks Lærerforening er todelt. Den politiske formandsuddannelse som forkvinden for IMAK gennemførte i forbindelse med sin tiltræden som forkvinde skete gennem DLF. Desuden har to medarbejdere fulgt med i arbejdsgangene i DLF for at hente inspiration. Ud over det førnævnte er medlemslisten som føres todelt, fælles for både DLF og IMAK.

IMAK's ny kontaktperson til DLF er Anders Sund Pedersen. IMAK deltog ved DLF's kongres sidste år og i år. IMAK har rettet henvendelse til DLF med et ønske om at drøfte samarbejdsformen og rammerne for samarbejdet samt et ønske om at oprette en politisk koordinator.

Endvidere har vi fra IMAK rettet henvendelse til DLF med en anmodning om, en redegørelse for hvad IMAK's årlige bidrag på ca. 700.000 kr. anvendes til. Arbejdet kører stadigvæk.

IMAK har holdt møde med DLF i januar for at kigge nærmere på bl.a. aftalen mellem DLF og IMAK fra 2015.

Folkeskolen – udgifter i forbindelse med forsendelse af Folkeskolen

- Udgiften forbundet årligt med at sende fagbladet "Folkeskolen" til medlemmer af IMAK?
Produktionsomkostninger pr. styk blad til 3,66
- $3,66 \times 450 = 1645$ kr. pr. udgivelsesnummer. Porto udgør 18.645 kr. pr. udgivelsesnummer. Årlig omkostning ved 12 udgivelsesnumre = $(1.645 + 18.645) \times 12 = 243.480$ kr.

IMAK er i dialog med DLF om at stoppe forsendelsen af bladet *Folkeskolen* til Grønland. Medlemmer, der ønsker at læse bladet, kan i stedet tilgå det via Folkeskolen.dk. Samtidig undersøges det, om udgifterne til forsendelse kan omdirigeres, så de i stedet bruges til at reducere IMAK's betalinger til DLF med et beløb svarende til de omkostninger, der er forbundet med bladet og forsendelsen.

Medlemssystemet

Vi i IMAK har ønsket et mere forenklet medlemssystem modsat nu, hvor man kører med 2 systemer, som er meget resursekrævende. IMAK ønsker kun et system, der som udgangspunkt ligger hos os. I sammenhæng med det, er IMAK i gang med at afsøge på et nyt økonomisystem. Derfor er der behov for kortlægning af, hvad DLF's behov er, af informationer og oplysninger fra IMAK omkring medlemmer, og hvad IMAK's udfordringer er i forhold til DLF's medlem system.

IMAK og DLF blev enige om, at der skal sættes et møde op med Medlemsservice, hvor man ser på muligheder og perspektiver for at imødekomme IMAK's ønsker om en forenkling. Vi har nu holdt 3 møder omkring medlemssystemet og løsningen er på vej.

Kommunikation mellem DLF og IMAK

IMAK har ikke følt sig ordentligt informeret f.eks. om det forhandlingsforløb, der fandt sted mellem finansministeriet og Centralorganisationernes Fællesudvalg i Danmark i foråret/sommer 2024. I disse forhandlinger var DLF repræsenteret via LC. Det giver et dårligt omdømme, når man fx ikke kan svare på medlemshenvendelser vedr. disse forhandlinger og resultatet af dem.

IMAK har arbejdet med tjenestemandspensioner siden 2022 og har udgivet en rapport om vilkårene for tjenestemandspensioner i hhv. Grønland og Danmark, bl.a. omkring at man får en højere tjenestemandspension i Danmark end i Grønland, hvorfor mange tjenestemandspensionister flytter til Danmark og væk fra deres familier, når de skal pensioneres m.v.

IMAK fortalte på mødet, at finansministeren i Danmark har i samarbejde med Naalakkersuisoq for Finanser i Grønland igangsat et arbejde med en harmonisering af tjenestemandssystemet mellem Danmark, Grønland og Færøerne, som skal være færdigt 1. april 2026.

Samarbejde og kommunikation med DLF blev bedre

Vi har holdt række møder om forskellige ting og bl.a. drøfte om Overenskomstforhandlingerne, medlemssystem, bladet folkeskolen og fornyelse af samarbejdsaftale. I fremtiden skal IMAK informeres først når der er forhandlinger/sager der kan have indflydelse i Grønland. Kommunikation mellem DLF og IMAK skal forbedres.

Nordiska Lärareorganisationers Samråd (NLS)

I vores arbejde i IMAK er vi medlem af NLS, som vi i løbet af året benytter os meget af – som inspirationskilde, samarbejdspartner, videndelingsforum og ikke mindst som en støtte i det faglige arbejde. For eksempel deltager vi gennem NLS i det vestnordiske samarbejde (Vestnordisk Råd), hvor

vi formidler politiske budskaber til politikerne. Derudover deltager NLS i en række internationale organisationer for pædagoger, lærere og andre, der arbejder med undervisning. Det har hurtigt vist sig at være til gavn for os, for i den nuværende situation, hvor vi i Grønland er under pres – blandt andet fra USA og andre aktører – bliver vores støtte fra den internationale lærerbevægelse løbende fremhævet.

I løbet af året deltager vi i forskellige arrangementer i regi af NLS, herunder følgende:

I netværket for lærerstuderende, Her deltager vi med to lærerstuderende med det formål at styrke interessen for foreningsarbejde blandt lærerstuderende i Grønland og at fremme deres mulighed for at engagere sig i fagforenings- og organisationsarbejde som kommende lærere.

Sektor for Grundskolen, Til dette forum har vi udpeget Helene Heilmann fra Maniitsoq, som er medlem af IMAK's bestyrelse. Her deler deltagerne erfaringer med udgangspunkt i det tema, som NLS' bestyrelse har fastlagt på forhånd. For eksempel var temaet i år lærer -og lederrollen.

Forhandlingsgruppen, her bliver vi repræsenteret af vores sekretariatschef Simon Lennert. Det blev afholdt som et forum for erfaringsudveksling og rådgivning om forskellige temaer relateret til aftaleforhold, og det har været en stor inspiration for IMAK, da det fungerer som en værdifuld kilde til redskaber, vi kan bruge i forhandlingerne.

Sommerkursus event, Dette arrangement finder sted hvert år i begyndelsen af sommerferien. Både medarbejdere fra sekretariatet og de bestyrelsesmedlemmer i IMAK, der har mulighed for det, deltager i arrangementet. Emnerne er altid relevante, da de giver indsigt i, hvordan vi kan yde en bedre service til medlemmerne i det daglige arbejde, og samtidig skaber forståelse for, hvilken retning organisationens udvikling bevæger sig i.

Styregruppen (bestyrelsen i NLS), her deltager forpersonerne for de organisationer, der er medlem af NLS. Der afholdes to årlige 14 møder. De årlige temaer, NLS' ledelse, arlovgivningen, bejdsform og fremtidige retning planlægges samlet. Det fungerer som et erfarings- og rådgivningsforum, hvor der også arbejdes fælles om retning og fremtidige mål. Som forkvinde får man indblik i forholdene inden for undervisning og uddannelse i de nordiske lande, og man får samtidig nyttige redskaber til arbejdet som forkvinde.

Utnorth gruppe, I 2023 besluttede lærerorganisationerne fra Færøerne, Island og Grønland, som er medlemmer af NLS – at etablere et tættere samarbejde. Da de øvrige medlemslande – Danmark, Norge, Sverige og Finland – er store, har vi som mindre organisationer ønsket at gøre vores stemme tydeligere og opnå større gennemslagskraft, og derfor har vi indledt et samarbejde. Så vi i fællesskab kan komme med udmeldinger på styrelsesmøderne og stå stærkere, når vi rejser emner, der skal sættes på dagsordenen. Dette har været en succes. Nu er Åland også ved at komme med, fordi de ikke ønsker at stå i en uklar position mellem Finland og Sverige, men gerne vil deltage aktivt. I august 2024 mødtes vi i Nuuk, og i august 2025 fandt mødet sted i Island.

Education International (EI)

Repræsentanter fra den internationale sammenslutning af lærer- og uddannelsesorganisationer, Education International, var i Nuuk i to dage, fra den 17. til den 19. september.

Det drejer sig om formanden for Islands lærerorganisation, Magnus Jonsson, og Generalsekretæren for Education International, David Edwards. Under deres ophold i Nuuk besøgte de IMAK – Lærernes fagforening i Grønland. Efter besøget har de via deres hjemmeside offentliggjort deres støtte til

Grønland og IMAK. Education International er en organisation med 375 medlemsorganisationer verden over. Bag dem står 33 millioner lærere og uddannelsesfolk fra 180 lande. USA's præsident, Donald Trump, har gentagne gange i de seneste måneder udtalt, at Grønland burde kunne overtages. Det har organisationen taget afstand fra. Besøget i Nuuk er blandt andet begrundet i dette.

ICC

ICC Kalaallit Nunaat (ICCKN) får tilskud fra myndighederne, og efter ansøgning også støtte fra private fonde samt det danske udenrigsministerium. Det grønlandske tilskud blev forhøjet lidt fra 2022.

Som en del af ICC's organisering har IMAK en repræsentant i den grønlandske bestyrelse, og i denne valgperiode er det bestyrelsesmedlem Lena Reimer, der repræsenterer IMAK. Derudover har IMAK's forkvinde været medlem af ICC's arbejdsgruppe om uddannelse. Efter en længere pause er arbejdet nu genoptaget.

I sommeren 2026 skal ICC afholde sin næste generalforsamling i Iqaluit, og der er allerede opgaver i gang i den forbindelse. Som forkvinde finder jeg det meget interessant, fordi vi som arktiske folk deler mange kulturelle værdier inden for undervisning og uddannelse – værdier, som vi på forskellig vis kunne bringe i anvendelse i vores undervisningssystemer, og hvor det også kunne være attraktivt at arbejde med mulighederne for gensidig tilpasning. Jeg håber, at der i fremtiden vil opstå et tættere samarbejde om undervisning og uddannelse mellem de arktiske folk.

Andre grønlandske organisationer

Vi har et samarbejde med nogle af de andre organisationer i Grønland: NPK, SIK, AK, PPK og ASG, hvor vi mødes i et såkaldt Samråd. Her bliver der drøftet områder, hvor vi kan samarbejde samt orienterer hinanden. Vi mødes kvartalsvis. Vi er blevet enige om, at arbejde mod fælles mål under møderne, og vi har nedsat en arbejdsgruppe, der skal tydeliggøre vores mål.

Lærernes Pension og pensionsbidrag

Der blev holdt et møde med ledelsen og kontaktpersonen til Grønland i Lærernes Pension i marts 2022. Endvidere blev oplysningerne i det informationsmateriale om pensioner, som IMAK har lagt ud på hjemmesiden, gennemgået. Da der også var andre vigtige spørgsmål, der skulle besvares, blev der holdt et møde med den øverste chef for Lærernes Pension og kontaktpersonen til Grønland i september 2023.

Der vil blive holdt et orienteringsmøde i Nuuk for medlemmer i november 2025, der betaler til Lærernes Pension.

Det er muligt at hente en app, der gør det nemmere for medlemmerne at følge deres pensionsopsparring.

IMAK har opnået et positivt resultat på kapitalafkastet fra Lærernes Pension.

Lærernes Pension:

”Kapitalafkast, Nyheden er, at vi har startet arbejdet med at finde en løsning på at afregne kapitalafkastskatten for medlemmer bosiddende i Grønland for skatteåret 2024 og fremover. Vi forventer, at kapitalafkastskatten for 2024 bliver betalt af medlemmernes opsparing (depot), frem for, at der bliver sendt en opkrævning til medlemmerne fra de grønlandske skattemyndigheder i august måned.

Det er en løsning som kræver lidt udvikling, men vi forventer at være klar til sommerens afregning i kapitalafkastskat. Jeg skal nok holde IMAK orienteret om forløbet med udviklingen og hvornår jeg med sikkerhed kan sige, at vi når udviklingen til tiden. Det bliver et godt budskab at sende til vores medlemmer i Grønland.”

IMAK:

”Mange af vores medlemmer bliver irriteret over at modtage en ”kapitalafkastregning” efter deres ferie. Derfor har IMAK kontaktet Lærernes Pension med en løsningsforslag som nu bliver fulgt op fra Lærernes Pension.”

IMAK har spurgt Lærernes Pension omkring forskellige muligheder samt andre spørgsmål til Overenskomst ansatte.

IMAK vil gerne have svar fra Lærernes Pension på følgende spørgsmål:

1. Hvordan er pensionsopsparring gennem Lærernes Pension – hvilke andre muligheder giver Lærernes Pension?
2. Hvor stort et beløb ”får” Lærernes Pension fra ansatte i Grønland årligt?
3. Investerer Lærernes Pension i Grønland? (fx i byggeri eller andet).
4. Hvilke muligheder er der for, at efterladte ægtefæller og evt. børn fortsat kan få ydelser efter medlemmets død, og er der i den forbindelse forskel på gifte og samlevende par? Hvilke muligheder tilbyder Lærernes Pension i forhold til dette spørgsmål?

1. Hvordan er pensionsopsparing gennem Lærernes Pension – hvilke andre muligheder giver Lærernes Pension?

Pensionsordningen i Lærernes Pension består af tre hovedområder.

- Opsparing til livsvarig alderspension
 - Livsvarig alderspension
- Forsikringsdækninger ved sygdom
 - Invalidespension
 - Børnepension
 - Sum ved ressourceforløb
- Forsikringsdækninger ved dødsfald
 - Livsvarig ægtefælle-/samleverpension
 - Børnepension
 - Dobbelt børnepension, hvis barnet bliver forældreløst

Udbetalingerne fra de 3 hovedområder kan være både skattepligtige eller skattefrie, da indbetalinger før 1. januar 2017 til de 3 hovedområder er skattepligtige ved udbetaling, hvorimod indbetalinger efter 1. januar 2017 er skattefrie ved udbetaling.

Medlemmet kan via arbejdsgiver indbetale mere til sin pension i Lærernes Pension. Medlemmet beder blot lønkontoret på arbejdspladsen om at indbetale en større procentdel til pension mod tilsvarende lønnedgang.

2. Hvor stort et beløb "får" Lærernes Pension fra ansatte i Grønland årligt?

I 2023 er der i gennemsnit indbetalt ca. 2.860.000 kr. pr. måned fra grønlandske arbejdsgivere fordelt på ca. 1.070 medlemmer. Spændet i indbetalingerne til medlemmerne går fra 117 kr. pr. måned til 6.472 kr. pr. måned.

3. Investerer Lærernes Pension i Grønland? (fx i byggeri eller andet).

Nej

4. Hvilke muligheder er der for at efterladte ægtefæller og evt. børn fortsat kan få ydelser efter medlemmets død, og er der i den forbindelse forskel på gifte og samlevende par? Hvilke muligheder tilbyder Lærernes Pension i forhold til dette spørgsmål?

Ved dødsfald er der følgende dækninger:

- Livsvarig ægtefælle-/samleverpension
- Børnepension
- Dobbelt børnepension, hvis barnet bliver forældreløst

Beløbsmæssigt er der ikke forskel på ægtefælleudbetalingen og samleverudbetalingen, men der er følgende krav til en samlever, før samleveren er berettiget til samleverpension:

Enten:

Fælles bopæl med samlever **og** har børn, har haft børn eller venter børn sammen på dødsfaldstidspunktet.

Eller, hvis der ikke er fælles børn i forholdet:

En samlever man kan gifte sig med **og** har fælles bopæl de seneste 2 år forud for dødsfaldet **og** har oprettet udvidet samlevertestamente til fordel for hinanden.

Derudover har lærerne i Forende Gruppeliv en gruppelevsordning, der dækker ved dødsfald og kritisk sygdom.

Yderligere oplysninger:

Børnepension

Ved et medlems død har medlemmets børn ret til børnepension indtil deres fyldte 21. år. Samme ret til børnepension har stedbørn (ægtefælles børn), der bliver forsørget af medlemmet på dødsfaldstidspunktet. Børnepensionen udgør 25% af medlemmets alderspension og vil blive udbetalt, indtil barnet fylder 21 år. Hvis barnet bliver forældreløst, kan der udbetales dobbelt børnepension.

Endvidere kan der udbetales dobbelt børnepension, hvis medlemmet ved dødsfaldet alene havde forældremyndigheden over barnet, og forældremyndigheden efter medlemmets død ikke tillægges moderen respektive faderen. Børnepensionen udbetales månedligt og beskattes som almindelig personlig indkomst.

Der er også ret til børnepension på samme vilkår, hvis medlemmet bliver tilkendt invalidepension. Ved medlemmets invaliditet kan der selvfølgelig ikke udbetales dobbelt børnepension.

SKAT

Skattereglerne er ikke helt enkle. Indbetalingerne fra en grønlandsk arbejdsgiver til Lærernes Pension skal efter lovgivningen håndteres på 2 måder.

1 – Indbetalinger efter 1. januar 2017

Indbetalinger efter 1. januar 2017 er allerede blevet beskattet af medlemmet inden indbetalingen til os, så den udbetaling, som er opstået på grund af indbetalinger efter 1. januar 2017, er skattefri.

2 – Indbetalinger før 1. januar 2017

Før 1. januar 2017 var indbetalingen til os ikke beskattet af medlemmet, så den udbetaling, som er opstået på grund af indbetalinger før 1. januar 2017, er skattepligtig.

Den skattepligtige del kan yderligere kompliceres af, hvis medlemmet i en periode har været i Danmark og har fået indbetalinger til Lærernes Pension fra en dansk arbejdsgiver. Det ser vi en gang i mellem, men ikke så ofte.

Skemamæssigt har vi følgende situationer i vores medlemsbestand for medlemmer, som er bosiddende i Grønland:

Eksempel	Opsparing 1 - Indbetaling fra grønlandsk arbejdsgiver efter 1. januar 2017	Opsparing 2 - Indbetaling fra grønlandsk arbejdsgiver før 1. januar 2017	Opsparing 3 - Indbetaling fra dansk arbejdsgiver	Beskatning
Medlem 1	X			Skattefri udbetaling
Medlem 2		X		Medlem skal søge skattefritagelse i Danmark
Medlem 3	X	X		Skattefri udbetaling for opsparing 1 og medlem skal søge fuld skattefritagelse i Danmark for opsparing 2
Medlem 4	X		X	Skattefri udbetaling for opsparing 1 og medlem skal søge delvis skattefritagelse i Danmark for opsparing 3
Medlem 5	X	X	X	Skattefri udbetaling for opsparing 1, medlem skal søge fuld skattefritagelse i Danmark for opsparing 2 og medlem skal søge delvis skattefritagelse i Danmark for opsparing 3
Medlem 6		X	X	Medlem skal søge fuld skattefritagelse i Danmark for opsparing 2 og medlem skal søge delvis skattefritagelse i Danmark for opsparing 3

Hvordan afklares skatteforholdene i Danmark?

Udbetalingsmodtageren herefter UM (medlem, ægtefælle / samlever / børn) skal kontakte Skattestyrelsen i Danmark i god tid med hensyn til afklaring af skatteforholdene. Gerne 3 – 4 måneder før udbetalingen skal ske. Blanket 07.061 i Skattestyrelsen skal udfyldes af UM – den findes på Skattestyrelsens hjemmeside. Alternativt kan UM søge hjælp hos Skattestyrelsen i Grønlands Repræsentation i København.

UM giver Skattestyrelsen tilladelse til at indhente oplysninger fra Lærernes Pension og på baggrund af vores oplysninger, kan Skattestyrelsen udstede en fuld eller delvis skattefritagelse. Ved fuld skattefritagelse forstås, at al skat skal afregnes til Grønland. Ved delvis skattefritagelse skal en del skat afregnes til Grønland og en anden del til Danmark. For den del der skal afregnes til Grønland, skal UM

sende os skattekort, hvis medlemmet ønsker at benytte hovedkort eller frikort. Hvis bikort skal benyttes, skal UM ikke foretage sig noget.

55% skat

Det hænder at UM ikke får afklaret skatteforholdene i Danmark jf. ovenfor, og vi efter flere rykkere til UM føler, at vi ikke længere kan afvente en afklaring af skatteforholdene. I de situationer tilbageholder Lærernes Pension i henhold til kildeskatteloven 55% i skat af den del af udbetalingen, som stammer fra opsparing 2 og opsparing 3.

Opsummering

Vi ved, at vores medlemmer interesserer sig for, hvordan pensionsvilkårene kan forbedres, samt hvordan arvedelen kan optimeres. Vi ønsker desuden at undersøge mulighederne for at påvirke Lærernes Pension til at investere i Grønland. Derudover vil vi gerne drøfte en eventuel aftale om sponsorering af eksempelvis IMAK's lommekalender, køkkenkalender eller andre udgivelser.

Tjenestemændenes Låneforening og Danmarks Lærerforenings Låneforening

Mange medlemmer benytter lånemulighederne gennem Tjenestemændenes Låneforening og Danmarks Lærerforenings Låneforening. Direktøren for Tjenestemændenes Låneforening oplyste, at der årligt optages lån for ca. 80 mio. kr. Han udtalte desuden, at IMAK's medlemmer udgjorde størsteparten af deres kunder.

For at kunne optage et lån skal man være betalende medlem af IMAK samt være ansat i en stilling med en overenskomstfastsat løn. Tjenestemændenes Låneforening kræver minimum 1 års medlemskab af IMAK, hvor Danmarks Lærerforenings Låneforening kræver 2 års medlemskab.

Danmarks Lærerforenings Låneforening kræver, at man har tegnet en livsforsikring for at kunne optage lån. Elektronisk låneansøgning sendes direkte til Danmarks Lærerforenings Låneforening.

Tjenestemændenes Låneforenings årlige rente pr. 1. juli 2025 er på 4,9 %.

Alle ansøgninger bliver gennemgået for at se om ansøgeren er medlem af IMAK og betaler medlemskontingent. IMAK anbefaler låneansøgningen, såfremt låneansøgeren ikke er bagud med sin kontingentbetaling.

IMAK bliver ikke orienteret om hvorvidt låneansøgningen er imødekommet, om lånets størrelse eller om der er givet afslag m.v.

Lånemulighederne er et tilbud til medlemmerne, som benyttes af de fleste medlemmer.

Forenede Gruppeliv

En gruppelivsforsikring er en forsikring, der kan give kontant udbetaling til den ansatte eller til den ansattes efterladte, det betyder at hvis man er ansat indenfor IMAK's overenskomstråde er man dækket ved visse kritiske sygdomme eller ved dødsfald. Det er din arbejdsgiver der betaler din gruppelivsforsikring, da du i kraft af din ansættelse er dækket af gruppelivsforsikringen.

Hvad dækker gruppelivsforsikringen

En gruppelivsforsikring kan omfatte forskellige forsikringsdækninger, som man kan læse mere om på dette link <https://www.fg.dk/erhverv/daekninger/>

Ændring af forsikringsbetingelser

For at følge den medicinske udvikling, arbejder Forenet Gruppeliv løbende på at tilpasse forsikringsbetingelserne ved visse kritiske sygdomme, så det samlede dækningsomfang ligger på et ensartet niveau. Ændringernes formål er at, nye alvorlige sygdomme tilføjes, mens sygdomme, der ikke længere er alvorlige, ikke længere bliver omfattet af forsikringsbetingelserne. Det er Forenede Gruppelivs lægekonsulenter og Videntcenter for Helbred & Forsikring, der vurderer om betingelser for visse kritiske sygdomme skal tilpasses.

Der er endnu ikke indgået en ny aftale.

Arbejdet med at forbedre aftalen med Forenede Gruppeliv har været i gang siden det seneste repræsentantskabsmøde. Vi var i gang med at forbedre aftalen, hvor målet var at inkludere to andre organisationer i Grønland. Ideen var at opnå bedre forsikringsvilkår gennem en fælles aftale, som foreslået af Forenede Gruppeliv. Inden forhandlingerne for alvor tog fart, valgte den tredje organisation imidlertid at melde sig ud af Forenede Gruppeliv og påbegyndte i stedet forhandlinger med et andet forsikringsselskab.

ANDRE FORHOLD

Ilinniartitsisoq

Gennem de senere år har der været skiftende redaktører af Ilinniartitsisoq. Medlemmerne bliver opfordret til at komme med indlæg, men desværre er det sjældent, det sker. Gennem mange år er Ilinniartitsisoq blevet trykt i Danmark og derefter sendt til Grønland.

I IMAK's bestyrelse har vi besluttet, at den eksterne formidling fra IMAK, der indtil nu er foregået gennem det fysiske blad ILINNIARTITSISOQ skal omorganiseres. IMAK har indgået en samarbejdsaftale med en journalist siden februar 2024.

Siden marts 2024 bliver ILINNIARTITSISOQ distribueret via hjemmesiden med en lettilgængelig mulighed for at udskrive. Indholdet vil er nyheder, pressemeddelelser, meddelelser og infomateriale og lignende, som bliver lagt ud på hjemmesiden. Websiderne kunne læses direkte af medlemmerne på iPad eller mobiltelefon. Vi lægger vægt på at behandle de emner, som blev drøftet under Repræsentantskabsmødet. Derudover vil der blive fokuseret på politisk stof fra samfundsdebatten, budskaber eller indlæg fra medlemmerne og information fra IMAK's sekretariat.

Ilinniartitsisoq er udkommet 26 gange siden marts 2024 og til medio oktober 2025

Hjemmesiden

Hjemmesiden www.imak.gl er blevet opdateret. Vi har nu en mere tidssvarende hjemmeside, blandt andet med følgende muligheder:

- En (responsiv) hjemmeside, der automatisk tilpasses til den skærm, der anvendes (smartphone, tablet eller pc-skærm)
- Mulighed for at søge til Ferierejsefonden fra hjemmesiden
- Lettilgængelige skemaer til ind -og udmeldelse af IMAK
- Lettere fremtidig opdatering af hjemmesiden
- Ny faneblad der henvender sig til pensionister

Det tilstræbes, at hjemmesiden indeholder lettilgængelige samt lettere handlemuligheder.

IMAK's 25 års jubilæum

IMAK lægger stor vægt på at bevare organisationens historie på skrift og formidle den gennem radio og TV. Disse initiativer er nu blevet realiseret. I forbindelse med IMAK's 25-års jubilæum har vi desuden inviteret alle tidligere formænd/forkvinde til at overvære repræsentantskabsmødet, som afholdes i november 2023 i Ilulissat.

IMAK er en af de stærkeste organisationer i Grønland, og derfor er det af stor betydning, at organisationens historie er kendt i landet.

Opsummering

Som det fremgår af ovenstående afsnit, har bestyrelsen i IMAK arbejdet hårdt for at varetage medlemmernes interesser på mange forskellige områder. Fra at håndtere tjenestemandspensionsproblematikker til at deltage aktivt i nordisk samarbejde og arbejde for økonomisk ansvarlighed, har bestyrelsen påtaget sig et væld af opgaver.

Dette brede spektrum af opgaver viser, at bestyrelsen er dedikeret til at øve indflydelse og arbejde for medlemmernes bedste. Uanset om det handler om at forbedre pensionsvilkårene, styrke ældrelivet, forbedre arbejdsvilkårene eller samarbejde med andre organisationer, så er IMAK's bestyrelse fast besluttet på at gøre en forskel.

Vi opfordrer alle medlemmer til at fortsætte med at støtte IMAK og deltage aktivt i foreningens arbejde. Sammen kan vi arbejde for at skabe en bedre fremtid for lærerne i Grønland og sikre, at deres rettigheder og behov bliver taget i betragtning.